

चैत्र (नानकशाही संमेत पप२)
मार्च 2020

2/- रुपए
Vol. 92, Issue 3, March 2020

ਮासिक

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਖਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਦਰਬਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮੁਢਤ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਡਵਕਟ ਭਕਵਾਂਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ ਆਂਦੇ ਹੋਏ। (3 ਮਾਰਚ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੇਵਾਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਬਦਨੌਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਨੀ ਜੁਪਲੀਮ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਇੱਤਾਂ ਹਲਕਤਾਮਾ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਥਾਪਨੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ੋਟ

ਚੇਤ
ਅੰਕ 3
ਮਾਰਚ

ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ਪਪੁ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ 92
2020

ਸੰਪਾਦਕ :

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ :

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ 'ਵਕਤਾ'

ਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 20/-
ਲਾਈਫ਼ 200/-

ਸਹਾਇਤਾ

ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 500/-
(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

*Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwagaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone: 0183-255 3956-60, Ext. 254*

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਮੰਭਾਲ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਭਵਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਰੀਦ') ਵਿਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਕਿਨ੍ਹੋਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦਾ ਦਸਤਾ
ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ)-68/10258 ਮਿਤੀ 20-6-67 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/- ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

ਲੇਖ

ਪੰਨਾ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਗਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,	
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ	4
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	5
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	7
ਸੰਪਾਦਕੀ	8
ਮਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਆਰੇਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ	
ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ	9
—ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ	
ਮਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਖਾ	
ਅਕਾਲੀ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ	11
—ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ	
ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਪਾਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰ ਸੇਵਕ	
ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆ	14
—ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ	
ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮਹਰਨਾਮਾ	19
ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ	49

English Section

Historical Events	82
Asht Ratnas- Eight Eminent Sikhs	84
- S. Surjit Singh 'Gandhi'	

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ

ਮਹੀਨਾ ਚੇਤ

* ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੨-੩੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੨-੩੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੩-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੪-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ	੫-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ	੬-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਦੂਜੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੬-੩੦ ਤੋਂ ੬-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੌਦਰੂ, ਰਹਗਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
* ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ	੬-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੧੦-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੧੦-੧੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।	
* ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।	
* ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।	
* ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਡ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।	

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ :

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੯
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੮੮੫੭, ਪਟ, ਪਟ

16 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

- ੧੯ ਮਾਰਚ ਨਵੰਹਣ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਈ ਸੋਹਨ ਚੰਦ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। (੧੯-੩-੧੯੯੦)
- ੨੧ ਮਾਰਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 'ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ' ਲਈ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। (੨੧-੩-੧੯੯੬)
- ੨੨ ਮਾਰਚ ਜੈਤੇ ਦੇ ਮੌਰਚੇ ਲਈ ਤੀਜਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੨੨-੩-੧੯੨੪)
- ੨੩ ਮਾਰਚ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ। (੨੩-੩-੧੯੩੧)
- ੨੪ ਮਾਰਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਕਾਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। (੨੪-੩-੧੯੯੮)
- ੨੫ ਮਾਰਚ (ਉ) ਜਥੇਦਾਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ 'ਤੁੜ' ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੨੫-੩-੧੯੨੨)
- (ਅ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 'ਸਿੱਖ ਇਕ ਕੌਮ ਹਨ' ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। (੨੫-੩-੧੯੯੧)
- ੨੭ ਮਾਰਚ ਜੈਤੇ ਦੇ ਮੌਰਚੇ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੨੭-੩-੧੯੨੪)
- ੨੯ ਮਾਰਚ (ਉ) ਦੂਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ। (੨੯-੩-੧੫੫੨)
- (ਅ) 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ' ਦਾ ਨਾਮ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। (੨੯-੩-੧੯੨੨)
- ੩੦ ਮਾਰਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਮ ਰੌਣੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। (੩੦-੩-੧੭੪੨)
- ੩੧ ਮਾਰਚ (ਉ) ਦੂਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ। (੩੧-੩-੧੫੦੪)
- (ਅ) ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਇਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਂਸਲਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। (੩੧-੩-੧੯੯੧)
- ੨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਬੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਕਾ-ਬਾਗ ਮੌਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਟਿਆ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। (੨-੪-੧੯੨੪)
- ੪ ਅਪ੍ਰੈਲ (ਉ) ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾ ਕੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। (੪-੪-੧੯੨੧)
- (ਅ) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ 'ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ' ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਹੱਥਾਂ ਚੌਵੀ

੫ ਅਪ੍ਰੈਲ	ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ੨੧ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।	(੪-੪-੧੯੮੩) (੫-੪-੧੯੨੧)
੬ ਅਪ੍ਰੈਲ	ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ' ਨਾਅਰੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।	(੬-੪-੧੯੮੫)
੧੨ ਅਪ੍ਰੈਲ	(ਇ) ਜੈਤੇ ਦੇ ਮੇਰਚੇ ਲਈ ਪੰਜਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧੨-੪-੧੯੨੪) (ਅ) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੱਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਧੀ ਹੋਈ।	(੧੨-੪-੧੯੮੪)
੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ	(ਇ) ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ। (ਅ) ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ 'ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। (ਇ) 'ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ' ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰੇਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। (ਸ) ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ।	(੧੩-੪-੧੯੮੦) (੧੩-੪-੧੯੯੯) (੧੩-੪-੧੯੯੮) (੧੩-੪-੧੯੮੬)
੧੪ ਅਪ੍ਰੈਲ	(ਇ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿਵਲ-ਨਾ-ਫੁਰਮਾਨੀ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। (ਅ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋਪੁਰ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ।	(੧੪-੪-੧੯੩੦) (੧੪-੪-੧੯੯੬)

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਯੋਗ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਮਾਸਿਕ ਪਰਚਾ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਨਿਰੰਤਰ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਛਪਾਈ ਕਾਰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਥਾ-ਸ਼ਕਤਿ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਹਾਇਤਾ (ਮਾਇਆ) ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜਣ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਖੇਤਰ ਕਰਨਾ।

*ਸਹਾਇਤਾ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਮਨੀਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਤੇ 'ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ 'ਤੇ ਨਕਦ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

-ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਚੇਤਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਅਰਾਪੀਐ...

ਚੇਤਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਅਰਾਪੀਐ ਹੋਵੈ ਅਨੰਦੁ ਘਣਾ॥
 ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਪਾਈਐ ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਭਣਾ॥
 ਜਿਨਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਾ ਆਏ ਤਿਸਹਿ ਗਣਾ॥
 ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਜੀਵਣਾ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਜਣਾ॥
 ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੂਰਿਆ ਰਵਿਆ ਵਿਚ ਵਣਾ॥
 ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ ਕਿਤੜਾ ਦੁਖੁ ਗਣਾ॥
 ਜਿਨੀ ਰਾਵਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿੰਨਾ ਭਾਗੁ ਮਣਾ॥
 ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕੰਉ ਮਨੁ ਲੋਚਦਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਸ ਮਨਾ॥
 ਚੇਤਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਸ ਕੈ ਪਾਇ ਲਗਾ॥੨॥

(ਪੰਨਾ ੧੩੩)

ਚੇਤ ਵਿਚ (ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਿੜੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਮਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਿਮਰੀਏ (ਤਾਂ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ) ਬਹੁਤ ਆਤਮਿਕ ਆਨੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਭ ਨਾਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੀ ਦਾਤ ਸੰਤ-ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਜਾਣੋ (ਉਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਸਫਲਾ ਸਮਝੋ) ਜਿਸ ਨੇ (ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ (ਕਿਉਂਕਿ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਛਿਨ-ਮਾਤਰ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਭੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਅਰਥ ਬੀਤਦੀ ਜਾਣੋ।

ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ, ਪਰਤੀ ਵਿਚ, ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ, ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ, ਹਰ ਥਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਜੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਵਸੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ (ਮਾਨਸਿਕ) ਦੁੱਖ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(ਪਰ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ (ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ) ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਗ ਜਾਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਨ ਭੀ ਹਰੀ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਤਾਂਘਦਾ ਹੈ, ਨਾਨਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਸ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਹਰੀ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਕਰਾ ਦੇਵੇ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗਾਂਗਾ ॥੨॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਗਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਪਾਵਨ ਛੋਹ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਨਗਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਿਵਾਜਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਥੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲੇ-ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਵੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ। ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਲੀ ਦੇ ਨਿਰਾਰਥਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਰਥਕ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੀ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗਜੂ ਰਵਾਇਤ ਰਾਹੀਂ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਹੁਲਾਸ, ਅਣਖ, ਗੈਰਤ, ਸਵੈ-ਮਾਣ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ, ਨਿਰਬਲਤਾ ਨਾਲ ਜੀਅ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਅੰਦਰੋਂ ਡਰ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਹੋਲੀ ਨੂੰ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰ-ਜ਼਼ਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੁੜਣ ਦਾ ਜਜਬਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ (ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ) ਅਨੁਸਾਰ, "ਹੋਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਖੇਡਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਜੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧੀਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਯੁੱਧ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।..."

ਇੰਝ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਆਰੰਭਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਪੁਰਤਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਸਗੋਂ ਸੁਰਮਤਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਖਾਤਰ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦੀ, ਸੱਚ ਲਈ ਜੁੜਣ ਦੀ, ਲਿਤਾੜੇ ਹੋਏ ਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੰਗਜੂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਖਾਲਸਈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਦੀਵੀਂ ਅੰਗ ਬਣੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਬਣੇ। ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਤੇ ਬੀਰਤਾ ਬਰਾਬਰ ਨਿਭੇ। ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਲਈ ਨਾਮ-ਰੰਗ ਅਤੇ ਬੀਰਤਾ ਲਈ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ, ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ-ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਤਾਂ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ਪਰੰਤੂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮਹਾਨ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ, ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪਰਮ ਕਰਤੱਵ ਹੈ। ਸੋ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਅਪਣਾਈਏ, ਤਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣ ਸਕਾਂਗੇ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਆਰੋਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ

-ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ*

'ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ' ਹੋਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਤੇ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਆਰੋਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਜਿਥੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਂਦ ਹਸਤੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਨਰੋਆ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਹੋਲੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ' ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਮੌਜ਼ ਲਿਆਦਾ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਬਣ ਕੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚੇਤ ਵਦੀ ਇਕ ਸੰਮਤ ੧੭੫੭ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਿਲਾ ਹੋਲਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ 'ਛਤਹਿ' ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿੜ੍ਹ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਕਾਨੂ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਲ, ਘੋੜਸਵਾਰ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਖਾਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ। ਕਲਗੀਧਰ ਆਪ ਇਸ ਬਣਾਉਟੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ। ਜਿਹੜਾ ਜਥਾ ਜੇਤੂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ।

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਇਸ ਜੰਗਜੂ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪੀ ਮਸਨੂੰਈ ਲੜਾਈਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ। ਲੋਕ ਕਾਇਰਤਾ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਇਸ ਉਤਸਵ ਵਿਚ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਸਜ-ਯਜ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੀ ਰੀਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਲਈ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤਰ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ, ਪਰਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਖਾ:-

ਸ਼ਸਤਰਨ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਰਾਜ। ਜੋ ਨ ਧਰਹਿ ਤਿਸ ਬਿਗਰੈ ਕਾਜ।
ਯਾਤੇ ਸਰਬ ਖਾਲਸਾ ਸੁਣਿਆਹਿ। ਆਯੁਧ ਧਰਯੋ ਉਤਸ ਗੁਣ ਆਹਿ।
ਜਬ ਹਮਰੇ ਦਰਸਨ ਆਵਹੁ। ਬਨ ਸੁਚੇਤ ਸ਼ਸਤਰ ਸਜਾਵਹੁ।

*ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਕਮਰ ਕਸਾ ਕਰ ਦਿਹੁ ਦਿਖਾਈ। ਹਮਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇ ਅਧਕਾਈ।

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ)

ਪ੍ਰਿਸ਼ਿਪਲ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੁਮੇਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨੀਂਵੀਂਅਂ ਰੁਚੀਆਂ ਉਪਜਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋਲੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਅੰਤੇ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਯਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੋਲਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਮੇਲਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਪਹਿਲਾ ਤਾਰੀਖੀ ਮੇਲਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੇਤ ਵਦੀ ਪਹਿਲੀ, ਸੰਮਤ ੧੭੫੭ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰਪਾਟੀ ਪੈ ਗਈ। ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ।"

ਦਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਣਖ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਢੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਲਈ ਸਵੈਮਾਣ, ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਬੋਲ-ਬਾਲੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਪ੍ਰਭੂ-ਭਗਤੀ ਤੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਰਸ਼ਾਂ, ਜੁਲਮ, ਜਬਰ, ਨਾਸਤਿਕਤਾ ਤੇ ਭਿੜਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਝਣ ਲਈ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਵਿਚ ਪੱਕਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨੂੰ ਕਵੀ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

**ਬਰਛਾ ਢਾਲ ਕਟਾਰਾ ਤੇਗਾ, ਕੜਛਾ ਦੇਗਾ ਗੋਲਾ ਹੈ।
ਛਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਜਾ ਦਸਤਾਰਾ, ਅਰੁ ਕਰ ਦੋਨਾ ਟੋਲਾ ਹੈ।
ਸੁਭਟ ਸੁਚਾਲਾ ਅਰ ਲੱਖ ਬਾਹਾ, ਕਲਗਾ ਸਿੰਘ ਸਚੋਲਾ ਹੈ।
ਅਪਰ ਮੁਛਹਿਰਾ, ਦਾੜਵਾ ਜੈਸੇ, ਤੈਸਾ ਬੋਲਾ ਹੋਲਾ ਹੈ।**

ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਖਾਸ ਰੂਪ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੇ 'ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ' ਮੌਕੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਛੋਹ ਧਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇੜ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦੇ ਹਨ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਛੌਜ ਦੇ ਹੋਰ ਦਸਤੇ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਗਤਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਜੰਗਜੂ ਕਰਤੱਵ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖਾਲਸਾਈ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼ਸਤਰਪਾਰੀ ਬਣੀਏ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਰਹਿਣੀ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕਰਤੱਵ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਓ, ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਇਕਜੁਟ ਹੋਈਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੋਮੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਾ ਉੱਦਮੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਖਾ: ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

-ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ*

ਹਰ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਅਕਤਿਤ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਸਮੁੱਚਾ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹਿੱਤ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ 'ਰਾਜ' ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ 'ਚ ਬਣੇ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਖੇਰੂ-ਖੇਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਵਿਅਕਤਿਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ-

ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਰਮਖ ਅੱਖ ਨੇ ਪਛਾਣ ਰਾਜ-ਉਸਾਰੀ ਹਿੱਤ ਲਾ ਲਿਆ। ਸਈਯਦ ਵਹੀ-ਉ-ਦੀਨ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤਿਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਬੜਾ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਕਾਬਲ ਸੈਨਿਕ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਅਗਰ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਹਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਪੋਲੀਆਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ।" ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਜਥੇ ਨੂੰ 'ਕਮਾਂਡੇ' ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਉਸ ਜਥੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ- ਮੌਤ ਨਾਲ ਕਲੋਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਲੱਘ ਯੋਧੇ, ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ।

'ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੀਆ' ਮਿਸਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਦਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਂਗਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੀਹਿਂ ਵਿਚ ੧੭੬੧ ਈ. ਨੂੰ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ੧੭੬੨ ਈ. ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸਖਤ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ ਉਹ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਿਗਾਜੇ। ਬਾਲਕ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕ ਸੁਹਿਰਦ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਿਰਲੱਘ ਯੋਧਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀ ਸ਼ਸਤਰਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘੋੜ-ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਨੇਜ਼ਾਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸੌਂਕ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਰੁਚੀਆਂ ਵੱਸ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ। ਅਰੰਭਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਬਾਲਕ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ (ਬਾਬਾ ਨੈਣਾ ਸਿੰਘ) ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਮਿਸਲ ਦੇ ਰਤਨ-ਰੂਪ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜਥੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ (ਜਥੇਦਾਰੀ) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

੧੮੦੦ ਈ. ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਦਰ-ਮੁਕਾਮ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ-ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ। ੧੮੦੨ ਈ. ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੰਗੀਆਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ੧੮੦੨ ਈ. ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਦੀ ਫਤਿਹ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਵਰਿਆਮਤਾ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ

*ਪ੍ਰਖ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ।

੧੯੦੯ ਈ. ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਮੈਟਕਾਫ਼ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਇਕ ਪਲਟੂਨ ਵੀ ਸੀ। ੨੫ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁਹੱਰਮ ਦੇ ਦਿਨ ਜਦ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਤਾਜੀਆ ਕੱਢਿਆ, ਤਦ ਇਹ ਜਲ੍ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ੇਰ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ 'ਤੇ ਸਜੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈਣ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਲ੍ਹਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਡਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਡਗੜਾ ਤਾਂ ਟਲ ਗਿਆ-ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਤਾਜੀਆ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜੁਰਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਲਾਰਡ ਮੈਟਕਾਫ਼ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਇਹ ਸਨ - ਡੋਗਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇਈ ਜਾਣਾ, ਮਿਸਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ, ਕੰਵਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਇ।

ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ੧੯੧੪ ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਜੀਂਦ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਟਪਟੀ ਕਾਰਨ, ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਪਾਸ ਸ਼ਾਰਨ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੁਤ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੇ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਚਾਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਕਿਲੇਦਾਰ ਮੌਤੀ ਰਾਮ ਰਾਹਿਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਮੌਤੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਛੋਜ਼ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਵਿਖੇ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗਰਮ-ਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜੀਵਨ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਚਿਤਰ ਸਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਦ੍ਰਿੜੁਤਾ, ਸੁਰਮਗਤੀ, ਨਿਡਰਤਾ, ਨਿਰਵੈਰਤਾ, ਨਿਸ਼ਕਾਮਤਾ, ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਕੌਮੀਪਿਆਰ, ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਧਨੀ, ਚੋਟੀ ਦੇ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ, ਤੀਖਣ ਬੁਧੀ, ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਤੇ ਸ਼ਾਨ-ਓ-ਸੋਕਤ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ, ਜੀਵਨ ਭਰ ਕੌਮ ਦੀ ਅਣਖ ਤੇ ਆਬਰੂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਹੀ ਲੇਖ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ।

'ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਖੇ' ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ੧੯੦੨ ਈ. ਕਸੂਰ ਜਿੱਤ, ੧੯੦੮ ਈ. ਹੁਸੈਨੀਆਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ, ੧੯੦੯ ਈ. ਕੈਪਟਨ ਵਾਈਟ 'ਤੇ ਹਮਲੇ, ੧੯੧੩ ਈ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ, ੧੯੧੬ ਈ. ਖਾਨਗੜ੍ਹ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ, ੧੯੧੬ ਈ. ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਫਤਿਹ, ਹਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ, ੧੯੧੮ ਈ. ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ, ੧੯੧੯

ਈ. ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਦੁਸਰੇ ਹਮਲੇ ਤੇ ੧੯੨੩ ਈ. ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਸੁਰਮਗਤੀ ਦੇ ਜੋਹਰ ਵਿਖਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਮੁਹਿਮਾਂ, ਲੜਾਈਆਂ, ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਕਾਢੀ ਹਨ:-

ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਬੀਰਤਾ ਤੇ ਸੁਰਮਗਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਦਸੰਬਰ ੧੯੪੯ ਈ. ਦਾ 'ਕਲਕੱਤਾ ਰੀਵਿਊ' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਦਾ ਹੈ- "ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੈਨਾ ਮੁਲਤਾਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਲੋਹੇ ਵਰਗਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰ ਕੇ, ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਤੁਫ਼ਾਨ ਵਾਂਗੂ ਅੰਦਰ ਨਾ ਜਾ ਵੜਦਾ।"

ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਜੋਸ਼ੀਲੇ-ਅਣਖੀਲੇ ਜਰਨੈਲ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਸਮਿੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ- "ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਲੜਾਈ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਫਤਿਹ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਖਾ' ਕਹਿ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਫਕੀਰ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅਕਿਰਤਘਣ ਡੋਗਰੇ ਭਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਬਦਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਪਿ੍ਹਣਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ; ਜੋ ਡੇਗਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲਸਾ-ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੰ-ਸਮੇਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਭੀੜ ਸਮੇਂ ਜਦ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੇ ਨਿਡਰਤਾ ਸਾਹਿਤ ਡੇਗਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਰਵੱਣੀਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ- ਡੇਗਰਿਆਂ ਦਿਆ ਪਾਲਕਾ! ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ?

ਕਾਹਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਏਨੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਛੱਡਿਆ ਈ? ਫਿਰ ਵੀ ਫੌਜ ਰਣਤੱਤੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭਾਇਆ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾਈ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਕੇ ਮੁੜਾਂਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਫਤਿਹ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਮੌਰਾਂ' ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਂ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜਜਬਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ੧੪ ਮਾਰਚ, ੧੯੨੩ ਈ. ਨੂੰ ਸਰਹੋਦੀ ਗਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮੁਲਖਯੈ ਦੀ 'ਤਰਕੀ' ਨਾਮਕ ਜੰਗਭੂਮੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ, ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਘੋੜੇ ਦੇ ਫੱਟੜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਥੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਉਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਰਣ-ਤੱਤੇ ਵਿਚ ਜੂਝਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ, ਗੁਰੂ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਪ੍ਰਣ-ਪਾਲਕ ਜਰਨੈਲ, ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਥੰਮ ਦਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਲੰਡੇ, ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਪੂਰਵ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਕ ਬਹੁ-ਮੰਜਲਾ ਬੁਰਜ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਅਕਾਲੀ ਫੌਜਾਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਪਾਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰ-ਸੇਵਕ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆ

-ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਸ ਦੇ ਨਾਇਕ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸਵਾਰਬ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਕਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿਰਲੱਥ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਤਿਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੰਮਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਸੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਾਸਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ ੧੭੧੬ ਈ. ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ ਵੀਹ ਤੋਂ ਪੰਡੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਤੇ ਅਣਸਤੁਖੀ ਜੁਲਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਖਿੱਤੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆ ਯਮੁਨਾ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਥਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਉੱਪਰ ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਖਾਸ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਫਾਹੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਲੋਅ ਬੁੱਝੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀ।

ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਬੈਠੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿੱਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਖਾਲਸਾ-ਪੰਥ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸਿਰਲੱਥ ਹਰਿਆਵਲ ਦਸਤਿਆਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੱਥ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਉੱਪਰ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਅਤੇ ਦਾਹੜੀ ਸਾਬਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਨਸਲ ਦੇ ਘੋੜੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲਗ-ਬਲਗ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਹੀਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅਰਬੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ (ਤਕਰੀਬਨ ੫੦੦ ਸਾਲ) ਤੋਂ ਤੁਰੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਰ-ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। (੧੯੮੪ ਈ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 'ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼' ਦਾ ਜੋ ਦੌਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਡਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)। ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਨ ਢੱਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਜੜੂਰੀ ਭੋਜਨ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣ ਦੀ ਕਿਤਨੀ

*ਸਾਬਕਾ ਰੀਸਰਚ ਸਕਾਲਰ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਰਡ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪੁ: ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲਸਾ ਚੁਡਾਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਕੂਮਤ ਖੋ ਖਾਂਦੀ (ਫਰਦੀ) ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਕੂਮਤ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਦੇ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹੀ ਪਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦੋ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਕ ਟੁੱਕੜੀ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਸਿਧਾਰੀ) ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਹਕੂਮਤ ਪਾਸੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਖਾਲਸਾ ਜਥਾ ਪੰਜ ਸਿਰਲੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਪੰਜੀ, ਫਿਰ ਪੰਜੀ ਸੌ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਘੋੜ-ਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਚਰਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੱਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਥੇ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ (ਜਥੇਦਾਰ) ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਡਾੜੂ-ਬਰਦਾਰ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੀ ਜ਼ਾਲਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਾੜਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜ ਵਰਗੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਟੱਕਰ ਲੈ ਸਕੇ ਸਨ।

ਅਠਾਰੂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਅਣਗਿਣਤ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਐਸੀ ਕੋਈ ਦੂਸਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸੇ (ਅਠਾਰੂਵੀਂ) ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦਿੱਲੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤਕ ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਦਰਿਆ ਯਮੁਨਾ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੁਗਲਾਂ, ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਫਗਾਨੀ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਤੱਥ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਫੁਲਕੀਆ ਰਿਆਸਤ ਕਦੇ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਕਦੇ ਅਫਗਾਨ ਧਾੜਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਇਬ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸੰਨ ੧੭੮੨ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਫਤਿਹ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਵਾਰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਫਤਿਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਰਦਾਰ ਬਥੇਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਏ ਨੇ ਜਨਵਰੀ ੧੭੯੪ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਸ਼ਾਹਦਰੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫੌਜੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਦੇਵਬੰਦ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਅਤੇ ਗੋਂਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮਾਮਲਾ ਉਗਰਾਹ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਦਿ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਜ਼' ਵਿਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹਮਲਾ ਸਰਦਾਰ ਬਥੇਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਅਧੈਲ ੧੭੭੫ ਈ। ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਦੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੈਬਾ (ਕੰਗ), ਸਰਦਾਰ ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕੁੰਜਪੁਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਦਰਿਆ ਯਮੁਨਾ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਮਹਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਹੁਹੇਲਾ ਸਰਦਾਰ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਦੇਵਬੰਦ ਸ਼ਹਿਰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਰਾਬੇਗ ਨਾਮ ਦੇ ਇਕ ਮੁਗਲ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਹਰਜਾਨਾ ਭਰ ਕੇ ਬਚਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਵਾਰ ਦੇਵਬੰਦ ਦਾ ਹਾਕਮ ਜਾਬਤਾ ਖਾਨ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਰਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕੋਟਲਾ ਘਾਟ ਤੋਂ ਯਮੁਨਾ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਹਾੜ ਗੰਜ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਲੜਾਈ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਜੁਲਾਈ- ੧੭੨੫ ਈ। ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਮੁੜ ਆਈਆਂ। ਇੱਥੇ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਲੀ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਮੌਕੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਹੀ ਤੁਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਫਰਵਰੀ ੧੭੮੩ ਈ। ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੀਆਂ ੬੦,੦੦੦ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੁਚ ਕੀਤਾ। ਅੰਬਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਬੁਲੰਦ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਖੁਰਜਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁੜ, ਘਿਓ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਯਮੁਨਾ ਦਰਿਆ ਦਾ ਬਰਾੜੀ ਘਾਟ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤਿੰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਕੀਮਤੀ ਮਾਲ-ਅਸਬਾਬ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਮੌਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਦਲ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜਪਾਂ ਮਗਰੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮਲਿਕਾ ਗੰਜ, ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਮੁਗਲਪੁਰਾ ਆਦਿ ਇਲਕਿਆਂ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਜਮੇਰੀ ਦਰਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ। ੧੨ ਮਾਰਚ, ੧੭੮੩ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਕਿਲੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ (ਦੂਜਾ) ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਵਾਰ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਛਿਪ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਤੂ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਆਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ "ਬਾਦਸ਼ਾਹ-ਏ-ਸਿੰਘਾਂ" ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦੀ ਫਸੀਲ ਤੋਂ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਤਾਰ ਕੇ ਖਾਲਸ਼ੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਵੀ ਆਪਣਾ ਦਲ ਲੈ ਕੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਮੁਗਲ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਇਕ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ($6' \times 4' \times 0.75'$) ਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਿੱਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਿਜਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਰਾਮਗੜੀਆ ਬੁੰਗੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਹੀ ਮੁਗਲ ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੌਰਨ ਲਈ ਸਮਰੂ ਬੇਗਮ ਨਾਮ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਈਸਾਈ ਮਿਸਟਰ ਵਾਲਟਰ ਰਿਨਾਰਟਜ਼ ਸੌਂਬਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰ ਸਿਰਪਾਣਾ ਨਗਰ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਾਰ ਚੁੱਕੀ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦਰਮਿਆਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕਈ ਦੌਰ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖੇ ਚੱਲੇ। ਡਾ. ਹਰੀ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਦਿ ਸਿਖਜ਼' ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਜ਼ਿਲਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦਰਮਿਆਨ

ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਸਮੱਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਅੱਠ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:-

੧. ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਤੈਆ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।
੨. ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਸਾਲ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣਗੇ।
੩. ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਸਿਰ ਹੋਵੇਗੀ।
੪. ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ।
੫. ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰਨ ਸਮੇਂ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ।
੬. ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਲ ਚੁੰਗੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪਏ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਆਨੇ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।
੭. ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਤ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਿੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਗੁਰਧਾਮ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।
੮. ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਿਸੂਲ ਚੁੰਗੀਆਂ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਦੇ ਨਾਕੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਉਸ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਕੋਤਵਾਲੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਉੱਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਮਸੀਤ ਉਸਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੁਰ ਵੀ ਮਸੀਤ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤਾਮੀਰ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੇਲੀਵਾੜਾ (ਦਿੱਲੀ) ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਬੰਗਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਣਵਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਾਲਿਤ ਪੁੱਤਰ- ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੈ ਸਿੰਘ ਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਉਸਾਰਿਆ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ) ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਛੇਵਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਨੂੰ ਕੇ ਟਿੱਲੇ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਉਦਾਸੀਆਂ ਸਮੇਂ ਪਧਾਰੇ ਸਨ। ਸੱਤਵਾਂ ਗੁਰਧਾਮ ਮੌਤੀ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਉਸਾਰਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੱਖਣ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਇਕ ਜਾਗੀਰ ਵੀ ਲਗਵਾਈ ਸੀ।

ਖਾਲਸਾ ਦਲਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੇਵਲ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ

ਮਹਿਸੂਲ ਚੁੰਗੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸੰਨ ੧੮੫੭ ਈ. ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ-ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਾਰ-ਸੇਵਕ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਤਕਰੀਬਨ ਨੌ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਸੰਬਰ ੧੮੮੩ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਲ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ। ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਦੌੱਲਤ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ-ਪੰਥ ਵਾਸਤੇ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਐਸੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰ-ਸੇਵਕ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਨਾਮ ਅੱਜ ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਸ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਡਬਾਲ ਦੇ ਇਕ ਗਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਇਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਕਸਬਾ ਬਰਕੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮਿਸਲ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਣਿਆ ਜਿਕਿ 'ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆ' ਮਿਸਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਮਗਰੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਸਲ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸੱਠ ਸਾਲ ਇਸ ਮਿਸਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

(ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਰਚ 2019 ਅੰਕ ਵਿਚੋਂ)

ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਸਮੇਂ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਜਲੋਂ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਸਮੇਂ ਜਲੋਂ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੀਪਸਾਲਾ ਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

- * ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
- * ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
- * ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- * ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- * ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ
- * ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜਲੋਂ ਦਾ ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ ੯:੦੦ ਤੋਂ ੧੨:੦੦ ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੀਕ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖਬਰਨਾਮਾ

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ
ਕਮੇਟੀ ਸਬੰਧੀ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ
ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਥੇ ਹੋਈ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਸਬੰਧੀ ਨਿੰਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘਿੱਠੋਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਈ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜੇਗੀ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਹਾਰੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ੧੯੨੪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਭਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣਭੁਝ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੱਸ਼ਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿੰਡ ਤੋਂ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ੧-੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ੨੫-੨੫ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ੨੨ ਮਈ ੧੯੬੪ ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕੇ ਵਿਚ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ੧੧ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ੨੦੨੦ ਅਤੇ ੨੦੨੧ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉੱਚ-ਤਾਕਤੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮੇਂ ਕੇਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਸਮਾਗਮ ਆਰੰਭੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ੧੧ ਸਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕੰਵਲਾਈਂਦਰ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ੋਕ ਮਤੇ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦੇ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾਜ਼ਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਅੰਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਸੰਧ, ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ, ਸ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਈਪੁਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਇੰਦਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲਖਮੀਰਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਟੌਹੜਾ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਹਿਰਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਲਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੧੨ ਫਰਵਰੀ

ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਠੋਕਾ ਬਣ ਕੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਜੀ ਕੌਮੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ੧੦੦ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਕੁੜ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਗਲੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਖਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸਿਖਰਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪਦਵੀ 'ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਫਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਰ ਮਤਾ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ੨੦੧੫ ਵਿਚ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਸਬੰਧੀ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲ

ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਮਤਾ ਜਾਰੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ੨੩ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਲਗਭਗ ੯੮ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੱਤਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਕੋਠੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ੨ ਲੱਖ ੫੦ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪਵਾਏ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੇਣੇ ਬਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨੇ ੨੦੦੮-੨੦੦੯ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ੨੮ ਲੱਖ ੯੮ ਹਜ਼ਾਰ ੨੦੦ ਰੁਪਏ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਡੀ-ਲਾਈਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪ-ਹੁਦਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਲੁਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਠੋਕਾ ਬਣ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸੱਕੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮਨਾਏ ਗਏ ਪ੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਪੰਡਾਲ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੀਯਤ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੌ ਕਰਾਫਟ ਪ੍ਰ: ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਇਸ ਟੈਂਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਨ ਪੰਡਾਲ 'ਤੇ ੨ ਕਰੋੜ ੨੨ ਲੱਖ ੮੮ ਹਜ਼ਾਰ ੯੨੫ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ੩੨ ਲੱਖ ੩ ਹਜ਼ਾਰ ੪੨੮ ਰੁਪਏ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਜੋੜਾ ਘਰ, ਗੱਠੜੀ ਘਰ, ਬਾਬੂਰੂਮ, ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਸ਼ੋਆ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ ਹੱਟ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਐਲ.ਈ.ਡੀ. ਸਕਰੀਨਾਂ ਤੇ ਐਲ.ਈ.ਡੀ. ਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋੜਰ ਸ਼ੋਆ,, ਡਰੋਨ ਸ਼ੋਆ ਆਦਿ ਪੁਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਕੇਵਲ ਮੇਨ ਪੰਡਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਸ. ਐਸ. ਕੋਹਲੀ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀਏਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਫਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਰੂਬੂਰੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰਮ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਸੰਨ ੨੦੧੦ ਤੋਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਟੈਂਡਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ੯੫ ਦਾ ਪ੍ਰੀਆਡਿਟ/ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਲੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟ ਰੇਟ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੁੜਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮੁੜਨ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਦਰ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਨਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਲਾਂਘੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਜੀਪੀ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਿਆਹੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਕੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਹਰਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੱਕੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬੇਗਾਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੌਣੀ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਖੁਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਸੀਬ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲਾਂਘੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਘਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਸੱਕ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਤ-ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਲਖੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਦਾ ਹੋਏ।

੨੮ ਫਰਵਰੀ

ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਗਵਾਲੀਅਰ ਕਿਲੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ ਤੇ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ. ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੰਘ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਦੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਡਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਗਵਾਲੀਅਰ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ, ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ ਤੇ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

੨੮ ਫਰਵਰੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ

ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਖੇਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਘੋਲਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਤੇਗਾ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿਥੇ ਵੀ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਆਪਣੀ ਨਿਆਰੀ ਹੋਂਦ ਹਾਸਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਮੱਦਦਗਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਨਾਸ਼। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧੁਰੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਖੇਲ੍ਹਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਥੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਸਿੱਖਾਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੜ੍ਹਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਘੋਲਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਵਧੀਕ

ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਕੋਹਨਾ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੂਰ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਦੰਗ ਸੈਬਰ ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਬਾਬਾ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ੍ਰੀ ਬੀਰੰਦਰ ਰਘੂਵੰਸ਼ੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿੰਕੂ ਭਾਟੀਆ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਾਂਧੀ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ: ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਜੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਪੁੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਵੀ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਕੇ ਨਿੱਧਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਰਾਵਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਅਸਥਾਨ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਕਾਫਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਹੌਲ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ।

੨੨ ਫਰਵਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਮੰਦਭਾਗ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸ਼ਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਫੈਲਿਆ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਦਸ਼ਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਰਾਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਟਰੇਂਡ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖੇਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵੀਜਾ ਮੁਕਤ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ ਜੁੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਏ ਇਸ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਗੂ ਇਸ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਿੰਦ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਸਵਾਲਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਘਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਂਘੇ ਰਾਹੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

22 ਫਰਵਰੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਡਰੈਸ ਕੋਡ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਿਆਕਤ ਨਾਲ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਗਿਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਅੰਦਰ ਵਰਦੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

22 ਫਰਵਰੀ

ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣ 'ਚ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਕਾਰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਮੰਦਭਾਗਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ

ਇਕ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੇਤ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੇਤ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਪੰਤੂ ਹਾਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮੁੰਬਈ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਪਾਸ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਬਦ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੨੨ ਫਰਵਰੀ

ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਇਕ ਡਿਪਟੀ ਸੈਰਿਫ਼ ਸ. ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਿਸ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਹਨ ਉਥੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖ 'ਤੇ ਅਹਿਜੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਚਿੰਤਾਜ਼ਨਕ ਹਨ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਯੋਗ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

੬ ਫਰਵਰੀ

ਕੱਟਕ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਢੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ -ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾਤਨ ਸਾਹਿਬ ਕੱਟਕ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਢੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਮਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੰਘੀ ੨੨ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਫੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ

ਕੈਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫੜ੍ਹੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਸੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੁਛਗਿਛ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾਤਨ ਸਾਹਿਬ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਸਰੂਪ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਘਟੀਆ ਕਰਤੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਖਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਸੰਜੀਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਹਿਂ ਪੜ੍ਹੇਲਣ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੀਂ ਕਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

28 ਫਰਵਰੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਤਾਈ ਚਿੰਤਾ

ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ-ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਦਿੱਲੀ ਅੰਦਰ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਾ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਘਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅੰਦਰ ਹਿੰਸਕ ਮਾਹੌਲ ਬੇਹੱਦ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਦਾ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਹੀ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਫਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜ਼ਲਮੀ ਕਹਿਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਪੀੜਾ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੀਤਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਬਾਸ਼ਿੰਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸੰਜੀਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੁਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੌਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਾਈਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਟੁੱਟਣ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਹੌਲ

ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

੨੭ ਫਰਵਰੀ

ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੇ ਲੰਡਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕੇਂਦਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਪੀ. ਪਦਮਨ ਸਰਸੇਨਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲੰਡਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਡੇਮ ਬੌਬੀ ਚੀਮਾ) ਨੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਹਰੀ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਤੇ ਸੁਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਪੀ. ਪਦਮਨ ਸਰਸੇਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਮਹਾਨ ਰੂਹਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੇਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੰਡਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਜੱਜ ਡੇਮ ਬੌਬੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੰਡਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਭੁਲਣਯੋਗ ਦੱਸਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਸੁਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੩ ਫਰਵਰੀ

ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਈ. ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਯਾਦਵ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਈ. ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗਵਾਲ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਯਾਤਰੂ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣਮੱਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ ਸਿਖਰ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਅਜਾਦਦੀਪ ਸਿੰਘ,

ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ
ਡਾ. ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੫ ਫਰਵਰੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰੈਪਟਨ ਵੈਸਟ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰੈਪਟਨ ਵੈਸਟ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸਮੇਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਨ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਅਮਰਜੋਤ
ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ,
ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਤੇ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ
ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ
ਦੇ ਸਰਬਸਾਂਝੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅੰਦਰ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮਿਲਣੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਹਨ।

੧੨ ਫਰਵਰੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ
ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ
ਬਾਬਾ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤਲਾ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਬੂਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ
ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਨਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਵਧੀਕ
ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ
ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦੀਅਤਾਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ
ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਨਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ
ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿਥੇ ਕਈ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ
ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਬੂਰ
ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ
ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖ

ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੋਚੀ, ਸ. ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਬੀਬੀ ਗਿਆਨ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਅਨੀਤਾ ਰਾਜ ਸਰੋਆ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੨ ਫਰਵਰੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਜੋ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਉਸ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਅਨੰਦਮਈ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਜਾਏ ਗਏ ਦੀਵਨ ਅੰਦਰ ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਕਾ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੯ ਫਰਵਰੀ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ 'ਚ 400 ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਬਿਖੇਰਨਗੇ ਮਹਿਕਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਛੋਹਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਚ 800 ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਪਰਤੀ ਕਿਆਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਗ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ ਵਿਚ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਗਬਾਨੀ ਮਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ੨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੂਟੇ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗਵਾਲ, ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ। ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਗ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣਾ ਇਕ ਮਾਡਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 800 ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਟਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਬੂਟੇ ਬੰਗਲੋਰ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ, ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਚੰਦਨ ਦੇ ਬੂਟੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਲ, ਗੁਲਾਬੀ ਜਾਮਨੀ, ਚਿੱਟਾ, ਸੰਤਰੀ, ਪੀਲਾ, 2 ਰੰਗਾਂ, ਹਰਾ, ਕਾਲਾ ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਅੰਡ੍ਰੀਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ, ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਸੰਧ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਹ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਵਹੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਘੁਮਣ, ਸ. ਸਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੧੨ ਫਰਵਰੀ

ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਮੁਕੰਮਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਢ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ 'ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਚੌਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਰੀਸਰਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕਾਲਰਾਂ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਿੰਸੀਪਲ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਡ੍ਰੀਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਲੜੀ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਦਲਿ ਭੰਜਨ ਗੁਰੂ ਸੂਰਮਾ' ਪਾਠਕਾਂ

ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗਵਾਲ ਨੇ ਜਿਥੇ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਪਾਦਕਾ ਦੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ 'ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਚੇ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ੬੩ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਪਰਖ ਕਸਵੱਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅੱਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੌਰਚਿਆਂ ਤੇ ਸਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਲੇਖ ਇਕ-ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀ ਵੀ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਅੰਡ੍ਰੀਂਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਸੰਧ, ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਆਣਾ, ਸ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਇੰਦਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲਖਮੀਰਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਟੌਹੜਾ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਹਿਰਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਡ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਸੁਪ੍ਰਿਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੧੪ ਫਰਵਰੀ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 6 ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈਟ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਚੇ 'ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ

ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈਟ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਭੇਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬੀਤੇ ੬੦ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲਾਹੌਰਵੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਅਹਿਮ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਕਰਨੀ ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁਧਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਨਾ ਇਕ ਵਡਮੁੱਲਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕਾਲਰ ਸ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੂਲਪੁਰ ਸੰਪਾਦਕ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨਵਾਂ, ਪਿੰਸੀਪਲ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਲੇਹਲ, ਭਾਈ ਹਰਮਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕਥਾਵਾਚਕ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨੇਂਦਰਾ ਬੀਰ ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਾਹ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨੇਂਦਰਾ ਬੀਰ ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਰੂਹਾਨੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਰੁਮਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨੇਂਦਰਾ ਬੀਰ ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਪਾਓ ਅਤੇ ਪਤਾਸਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਨਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਪਰਕਰਮਾ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰਧਾ ਵਜੋਂ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ, ਸਿਰੋਪਾਓ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਕੀਤਾ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਅਨੁਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਬਾਰਕ ਚਰਨ ਪਾਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਨੇਪਾਲ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਮੱਠ ਕਾਠਮੰਡੂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾਪਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨੇਂਦਰਾ ਬੀਰ ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਹਿਮਤ ਦੇਣਗੇ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਦੀ 400 ਏਕੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। 20 ਫਰਵਰੀ

ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੰਨ ੧੯੨੧ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਕੇ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਪੁਤਲੀਘਰ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਜਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਈ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਡਨੀ ਨੂੰ ਪਿੰਸੀਪਲ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਮਗਰੋਂ ਭਾਈ ਅਨੰਦ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੪੩ 'ਤੇ)

ਅੰਦਰੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਹੋਏਨ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰਮਿਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਆਪਿਕਾਰੀ। (12 ਫਰਵਰੀ)

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਲਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੰਬੋਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਅੰਦਰੋਂ ਮੈਂਬਰ ਜਕੇਦਾਰ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਲਾਣਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰਮਿਕੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ, ਜਕੇਦਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਵਾਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (6 ਫਰਵਰੀ)

ਗੁਰਮਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਚੌਣਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੋਖਾਂ ਦੀ ਲਈ ਤਹਿਤ ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ ਜਾਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਥੋੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਣਾਨ ਝਾਣੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗੋਵਾਲ।

ਨਾਲ ਹਨ ਭਾਈ ਰਹਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਗੁਰਦਕਸ਼ ਸਿੰਘ ਭਾਲਸਾ, ਸ. ਹਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ,

ਅੰਦੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (14 ਫਰਵਰੀ)

ਸੱਚੱਖੜ ਸ੍ਰੀ ਗਰਿਮੈਂਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗੁਰੂ ਸੱਚੱਖੜ ਸ੍ਰੀ ਗਰਿਮੈਂਦਰ ਸਾਹਿਬ,

ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਝਾਣੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗੋਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਬੂਤੀਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਰਹਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ,

ਸ. ਹਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (12 ਫਰਵਰੀ)

ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸੀਵਨ ਦਰਬਾਰ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੈਟ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੰਚਾਰੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ
ਭੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸਰਡੋਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (15 ਫਰਵਰੀ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਪਰਵਰਗਾ ਵਿਚ ਬੁਟੇ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ,
ਭਾਈ ਚਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਆਮਜ਼ਾਇ ਸਿੰਘ ਭਲਈਪੁਰ, ਸ. ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਧਰੇ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੁੰਡਾਲ,
ਬਾਬਾ ਫਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੌਜਾਹਿਰਾ, ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਭਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (18 ਫਰਵਰੀ)

ਬਹੁਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨੀ ਕਲਮ ਵਿਖੇ ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਹੋਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਮਾਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੱਖ ਸਿਫ਼ਨੀ ਨੂੰ
ਧ੍ਰਿਸ਼ੀਪਲ ਗੌਗਾ ਸਿੱਖ ਐਵਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੱਖ,
ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੱਖ ਬਾਨ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ। (21 ਫਰਵਰੀ)

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਡਾ ਲੋਧਾ ਸਿੱਖ ਤੇ ਧ੍ਰਿਸ਼ੀਪਲ ਚੰਨਣ ਸਿੱਖ ਦੀਆਂ ਡਸਵੀਂ ਲਗਾਊਣ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੱਖ,
ਸਨੁਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿਂਦਰ ਸਿੱਖ ਪਾਮੀ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਆਹਾਰੀ, ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਸੀਨਪੁਰ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੱਖ ਸਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ। (7 ਫਰਵਰੀ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕਦਾਸ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੌਲਾ ਦੀ ਅਕਾਵਾਈ 'ਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸਾਰਿਥਿਗ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਨਸਰ ਸ. ਮਨਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (25 ਫਰਵਰੀ)

ਨਵੰਬਰ 2018 ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਯੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਫਿਲਾ ਐਂਗੇਜਿਮੈਂਟ ਚੇਟ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਿਸ਼। (25 ਫਰਵਰੀ)

ਸੰਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਗਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨੋਦਾਰਾ ਬੀਰ ਇਕਰਮ ਸ਼ਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਗਥੇਹਾਨਾ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (20 ਫਰਵਰੀ)

ਸੰਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਗਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਬਨਾਂ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸੁਪਰੀਪ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਗਥੇਹਾਨਾ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ। (3 ਫਰਵਰੀ)

ਸੰਬੰਧ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਸੌ. ਈ. ਐਸ. ਈ. ਦੇ ਛਿਪਤੀ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਪਾਦਵ ਨੂੰ ਸੁਚਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ
ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੂਰਕੋਹਨ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਮਤਥੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (5 ਫਰਵਰੀ)

ਸੰਬੰਧ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਕੈਨੋਡਾ ਦੇ ਮੈਂਡਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ
ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਲਾਈਪੁਰ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੋਜਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। (12 ਫਰਵਰੀ)

ਸੋਮਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਪਿੰਟੈਂਡਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਗਕੋਹਨਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧਿਕਾਰੀ। (29 ਫਰਵਰੀ)

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਮਲਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਨੂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਗਕੋਹਨਾ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲਾਮ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੌਰੋਵਾਲ, ਸ. ਤਾਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਝੂਣ ਅਤੇ ਹੋਰ। (29 ਫਰਵਰੀ)

(ਪੰਨਾ ੩੪ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਸਿੰਘ ਹਜੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਪੜਖੜੀ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹਜੂਰੀ ਰਾਗੀ, ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ, ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਦਲੀਵਾਲ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ, ਪ੍ਰੇ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਠੂੰ, ਪ੍ਰੇ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇ. ਕੁਲਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੇਟ, ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਸ. ਨਿਰਵੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾਲਾ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟਾ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੨੧ ਫਰਵਰੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਬਹਿੜਵਾਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਾਹਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ੪੦੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪਿੰਡ ਬਹਿੜਵਾਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਹੱਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨੌਜ਼ਾਨਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ ਦੇ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਹੁੰਚਿੰਡ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਭਾਈ ਚਾਨਣ ਸਿੰਘ ਬੀ.ਏ. ਤੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂ ਦੇ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਜਥੇ ਨੇ ਵੱਡੀ ਹਜ਼ੜੀ ਭਰੀ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੇਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਨਗਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸ. ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਸ. ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ੧੨ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਕਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦਿੱਤੇ

ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ, ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੈਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਸ. ਰਸਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ, ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀਆਂ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

24 ਫਰਵਰੀ

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਮੈਰਿਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 117 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 2100-2100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੈਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਿਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੰਬਰ 2019 ਦੌਰਾਨ ੧੧੭ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ੮੦ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ੧੧੭ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ੨੧੦੦-੨੧੦੦ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੈਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

24 ਫਰਵਰੀ

ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਇਥੇ ਪੁੱਜੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਲਈ ਆਟਾ, ਦਾਲਾਂ, ਚਾਵਲ, ਚਾਹ ਪੱਤੀ, ਖੰਡ, ਘਿਓ, ਰੀਫਾਇੰਡ, ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ, ਦੇਸੀ ਘਿਓ, ਕਣਕ, ਪਿਆਜ਼, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਮਸਾਲੇ, ਡਰਾਈ ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਰਸਦਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲ੍ਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ

ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ 'ਚ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਛੱਕ ਕੇ ਡ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਹਲਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਰਸਦਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਸੰਗਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਗਸ਼ਾਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਸਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੋਜਰ ਸ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਲਕਾ ਦੋਰਾਹਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਸ਼ਮਾਸੇਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਯੂ.ਐਸ.ਏ., ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਸ. ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਖੰਨਾ, ਸ. ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

24 ਫਰਵਰੀ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਉੜੀਆ 'ਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਪਾਤਰੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੌਂਪਿਆ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ (ਉੜੀਸਾ) ਨਿਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਨਿਤਨੇਮ ਸਟੀਕ ਦਾ ਉੜੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਉਲੱਥਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੱਗੇਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਚੈਕ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਅੰਦਰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਤਰੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਲਘਯੋਗ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਪਾਤਰੀ ਨੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਪਾਤਰੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਬੇਦਾਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸੁਪ੍ਰਿਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਤੇ ਸ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟਾ, ਸਕਾਲਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਬੀਬੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਣਾ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

22 ਫਰਵਰੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਠੁੰਡੂ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਮਲਾ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਠੁੰਡੂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿੱਘੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਨੇ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਤੇ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਠੁੰਡੂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਠੁੰਡੂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਲੋਈ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੋਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਘੁਮਣ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸੁਪਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਾਲ, ਸ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟਾ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਨਿਰਵੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਮਨਮੋਹਨ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਗੱਡੀਆਂ, ਸ. ਅਜਾਦਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿ: ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਚਾਨਣ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਮੇਤ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੨੯ ਫਰਵਰੀ

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੁਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਰ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹੀਦਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਿਤੀ 12-02-2020
(30 ਮਾਘ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 551) ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 139 ਦੀ ਨਕਲ:-

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਾਹਵੇ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਤਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਸਬੰਧੀ ਪਿਛਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਉਣ ਵਿਰੁੱਧ ਸਟੈਂਡ ਲਵੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਖੇ ਜੁਆਬ ਦਾਹਵਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,

ਦਫਤਰ:-
ਨੰਬਰ 2878/

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਹੁਦਰੀ ਹਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮਿਤੀ 19-2-2020

- ਉਤਾਰਾ: 1. ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਜੀ, ਸਬ-ਆਫਿਸ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ:ਕਮੇਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
3. ਇੰਚਾਰਜ ਜੀ, ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਵਿਭਾਗ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ:ਕਮੇਟੀ।

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਿਤੀ 12-02-2020
(30 ਮਾਘ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 551) ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 140 ਦੀ ਨਕਲ:-

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ
ਇਕੱਤਰਤਾ ਸ੍ਰ. ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਮੈਂਬਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਗਈ ਘਟੀਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸਖਤ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਪੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਰਵਉਂਚ ਅਸਥਾਨ ਹੈ।
ਮਾਨਯੋਗ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਬਸੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸ੍ਰ. ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਝਾ
ਯਤਨ ਬੇਹੁਦ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਅੱਜ ਦੀ ਇਹ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸ੍ਰ. ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,

ਦਫਤਰ:- ਨੰਬਰ ੩੮੭੯

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਹੰਦਰੀ ਹਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮਿਤੀ ੧੭ - ਮੁਲੈ - 2020

- ਉਤਾਰਾ:
- ਇੰਚਾਰਜ ਜੀ, ਸਕੱਤਰੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।
 - ਇੰਚਾਰਜ ਜੀ, ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਵਿਭਾਗ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ:ਕਮੇਟੀ।
 - ਸਬੰਧਤ ਪਾਸ।

ਨੂਪ ਸਿੰਘ (ਸਾ.)
ਸ਼੍ਰੀ ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

੧੪ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ 2019

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮਾਂ
੧	ਧਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੫੬	੦.੦੦	੩੫੫੨੯੬੨੬.੦੦
੨	ਧਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੮੦	੦.੦੦	੧੪੨੮੨੨੬.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੨੫	੦.੦੦	੩੪੯੦੦੦.੦੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਕਾਂ	੧੫੪	੦.੦੦	੫੮੩੩੨੦.੦੦
੫	ਧਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੮੪	੧੮੬੭੫੦੫.੦੦	੦.੦੦
੬	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੨੦੭	੨੪੦੫੬੮.੦੦	੧੭੨੦੦.੦੦
੭	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੩੯	੨੫੧੧੪੫੦.੦੦	੬੯੫੫੦.੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੬੮	੩੪੬੩੪੮.੦੦	੮੨੦੦.੦੦
੯	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੮੪	੪੩੦੮੯੮.੦੦	੦.੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੨੯੮	੦.੦੦	੨੧੦੦੦੦.੦੦
੧੧	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੩੦੪	੦.੦੦	੨੨੬੭੫.੦੦
੧੨	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਸ਼੍ਰੀ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੧੫	੦.੦੦	੩੮੮੯੯.੦੦
੧੩	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੩੩੧	੧੬੪੩੧੮੮.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੩੪੪	੨੯੧੩੦੯.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ, ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਚੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੩੪੭	੧੫੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਆਡਿਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੫੧	੧੬੦੩੨੨੫.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੩੫੪	੨੫੩੫੫੮.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੩੬੨	੪੨੧੬੯੭.੦੦	੧੧੦੮੩੨.੦੦
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੬੮	੬੨੫੨੨੪.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੭੮	੮੨੬੦੫੨.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਤਨਖਾਹ ਧਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੪੦੬	੮੮੮੩੯੫.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੪੧੨	੨੦੫੬੬.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੋਕਤਾ) ਮੁੰਦੂ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੪੩੧	੨੨੨੫੫੧.੦੦	੦.੦੦
੨੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੪੬੪	੧੭੨੫੨੫.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

50

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੨੫ ਮੁਕੱਦਮੇ	੮੭੧	੧੯੧੯੫੨੪.੦੦	੦.੦੦
੨੬ ਟੈਲੀਫੋਨ	੮੮੧	੯੯੩੩੨.੦੦	੦.੦੦
੨੭ ਮੁਰੰਮਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਆਦਿ	੮੯੮	੩੫੮੦.੦੦	੦.੦੦
੨੮ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ (ਆਉ ਭਗਤ)	੫੦੩	੧੨੯੯.੦੦	੦.੦੦
੨੯ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੨	੧੦੨੮੮੦.੦੦	੦.੦੦
੩੦ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੨੫	੩੨੨੩੨.੦੦	੦.੦੦
੩੧ ਛੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੪੫	੨੫੧੩.੦੦	੦.੦੦
੩੨ ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ	੫੫੮	੨੨੦੪੦.੦੦	੦.੦੦
੩੩ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੬੨	੨੬੦੧੬੮.੦੦	੦.੦੦
੩੪ ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੯੩੬	੧੦੩੩੦੩੨੨.੦੦	੩੫੨੧੩੧੨.੦੦
੩੫ ਸਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੮੬੦	੩੩੨੯੯੨੦੨.੦੦	੩੨੦੦੦੯੪.੦੦
੩੬ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)	੬੪੭	੧੦੫੯੯੦੩੦.੦੦	੦.੦੦
੩੭ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਕਵਿਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ	੬੫੮	੨੦੮੨.੦੦	੦.੦੦
੩੮ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫ਼ਤਹਿ ਸਿੱਖ ਸੰਤ ਚੰਣ ਸਿੱਖ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੬੭੦	੯੫੪੪੬੯.੦੦	੩੬੦੯੯.੦੦
੩੯ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੱਖ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੬੮੧	੧੪੮੬੪੩.੦੦	੩੦੦੦.੦੦
੪੦ ਗੁਰੂ ਕਾਸੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੬੮੧	੫੮੦੨੨੬.੦੦	੩੫੬੭੨.੦੦
੪੧ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੨੦੧	੧੨੪੨੯੯.੦੦	੨੬੦੦.੦੦
੪੨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੨੧੦	੯੮੭੫੧੯.੦੦	੦.੦੦
੪੩ ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਈਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਨਾ, ਕਾਲਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:,ਸ:ਖ: ਤੇ ਛੁਟ:ਆਦਿ	੨੩੨	੮੬੭੯੫.੦੦	੦.੦੦
੪੪ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਪੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੱਖ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਅਲਮਗੀਰ)	੨੪੨	੨੫੨੩੫੮.੦੦	੩੨੨੫.੦੦
੪੫ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੮	੯੯੪੨੯.੦੦	੦.੦੦
੪੬ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੱਖ ਟੌਰੇਤਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ,	੨੮੦	੧੨੨੦੫੧੪.੦੦	੧੧੫੪੯੧.੦੦
(ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੋਗੀਅਮ ਤੇ ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੮੬	੨੧੩੯੯.੦੦	੨੧੪੦.੦੦
੪੭ ਮੁਰਮੰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਮਿਸ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਇੰ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ,	੨੯੩	੧੯੧੯੫੨੪.੦੦	੦.੦੦
ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਪੀ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ	੨੯੬	੧੯੧੯੫੨੪.੦੦	੦.੦੦
੪੮ ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਵਾਰ ਡੈਵ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੨੯੩	੧੯੧੯੫੨੪.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

51

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੪੯	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ			
	ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੦੮	੨੯੯੪੧੫੩.੦੦	੨੪੦੦੦.੦੦
੫੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੮੨੭	੨੨੫੫੫.੦੦	੯੪੦੬.੦੦
੫੧	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ,			
	ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੮੫੬	੯੬੮੮੬੧.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ,			
	ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੯੦੩	੨੦੯੨੯੧.੦੦	੧੦੩੪੧.੦੦
੫੩	ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੧੨	੧੨੩੪੨੨.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ			
	ਤਨ:ਵਜੀ:, ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੯੪੪	੧੩੮੦੯੩.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			
	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ			
	(ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਉੱਨਾ)	੯੫੭	੧੬੬੪੩੮.੦੦	੦.੦੦
੫੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			
	ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੯੬੫	੮੮੨੦੨.੦੦	੦.੦੦
੫੭	ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ			
	ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੦੭	੧੨੯੩੪੧੯.੦੦	੧੧੫੨.੦੦
੫੮	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ			
	ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:,			
	ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੧੨	੧੦੧੨੩੧.੦੦	੦.੦੦
੫੯	ਟੈਕਸਿਸ ਗਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:,			
	ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੫	੮੮੧੯੩.੦੦	੩੨੧੨.੦੦
੬੦	ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ			
	ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੩੩	੮੫੬੭੬.੦੦	੦.੦੦
੬੧	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ			
	ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੪੩	੯੫੨੫੪.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੪੨	੧੨੦੦੯.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਅਾਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ,			
	ਬਿੰਦਾਬਨ, ਗੜ੍ਹਮੁਕਤੇਸਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੬੧	੯੩੧੫.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗਤੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੨੨	੨੦੩੨.੦੦	੦.੦੦

੬੫ ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਹਾਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੮੨	੧੩੩੮੩.੦੦	੦.੦੦
੬੬ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			
ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੦੯੪	੧੦੩੨੫੯.੦੦	੨੦੦੦੦.੦੦
੬੭ ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੬	੧੭੯੦੫੫.੦੦	੦.੦੦
ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੨੫	੧੬੪੬੧੫.੦੦	੩੦੦੦.੦੦
੬੮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੧੩੩	੩੨੩੨੫੯.੦੦	੧੯੭.੦੦
੬੯ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੩੯	੨੯੩੪.੦੦	੦.੦੦
੭੦ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੩੯	੨੯੩੪.੦੦	੦.੦੦
੭੧ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ)	੧੧੪੫	੩੨੨੫.੦੦	੦.੦੦
ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੪੫	੩੨੨੫.੦੦	੦.੦੦
੭੨ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੧੫੫	੩੬੩੫੬੮.੦੦	੦.੦੦
੭੩ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੧੬੩	੩੫੫੫੦.੦੦	੨੦੦੦੦.੦੦
੭੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੧੧੮੩	੨੨੨੪੬੦.੦੦	੦.੦੦
੭੫ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੦੯	੧੨੪੬੨੯੯.੦੦	੦.੦੦
੭੬ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਕੀਰਤਨੀ ਸਾਜ਼	੧੨੪੦	੧੯੮੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੭ ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੪੨	੫੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੮ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੨੭੩	੩੦੩੬੬੨.੦੦	੦.੦੦
੭੯ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੨੮੮	੨੦੨੬੦.੦੦	੦.੦੦
੮੦ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ	੧੩੮੯	੫੧੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੧ ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜੂਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੩੯੮	੨੪੧੨੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੨ ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸੂਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਫਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੩੯੯	੬੯੭੯.੦੦	੦.੦੦
੮੩ ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੩੯੯	੧੪੫੦੯੬੨.੦੦	੦.੦੦

੮੪ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ,			
ਪੰਥਕ ਵਿਦਿਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ	੧੪੦੯	੩੨੩੧੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੫ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ੍ਰੋਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੨੭	੧੫੪੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੬ ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾਹੀ ਖੇਡਾਂ (ਹਾਕੀ) (ਸ੍ਰੋਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੪੨	੫੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੭ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੀੜ੍ਹੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੪੯	੧੯੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੮ ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ, ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੯੯	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯ ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੧੫੧੪	੧੨੫੪੯੮.੦੦	੩੨੫੧੯੯.੦੦
੯੦ ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੫੩੩	੨੩੦੧੪੦.੦੦	੦.੦੦
੯੧ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੧੯੯੦	੪੨੨੩੧.੦੦	੦.੦੦
੯੨ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੧੫੫੭	੨੮੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩ ਸਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੧੫੮੪	੨੧੦.੦੦	੦.੦੦
੯੪ ਸਮਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੧੫੯੧	੨੨੫੯੮.੦੦	੦.੦੦
੯੫ ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੧੯੦੩	੩੩੪੦.੦੦	੦.੦੦
੯੬ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੧੯੧੯	੧੫੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੭ ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਕਾਲਮਾਲਾ (ਸੰਗ੍ਰਹ)	੧੯੩੯	੯੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੮ ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੯੨੭	੩੨੫੪੦.੦੦	੦.੦੦
੯੯ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸਰੀਆ)	੧੯੪੪	੯੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੦ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸੀਮੀਟ)	੧੯੪੭	੫੫੬੯੨੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੧ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੧੯੫੦	੨੬੫੦.੦੦	੦.੦੦

ગુરડાઅરા ગજટ

54

ચેત (મારચ 2020)

૧૦૨ આમદન કર	૧૭૮૮	૨૩૮૫૦૦.૦૦	૨૪૯૦૫૮.૦૦
૧૦૩ ટી.ડી.એસ. (અદાએંગી ઘોગ)	૧૮૭૨	૬૫૮૮૮૮.૦૦	૨૬૧૩૨૫.૦૦
૧૦૪ પ્રોફેસનલ ટૈકસ પંજાબ સરકાર	૧૮૬૨	૦.૦૦	૧૫૦૦૦.૦૦
૧૦૫ અણિંડી ઉનખાહ	૨૦૧૨	૨૩૨૯૮.૦૦	૩૩૫૦.૦૦
૧૦૬ અણિંડે બિલજી	૨૦૨૩	૯૪૪૧.૦૦	૯૪૪૧.૦૦
૧૦૭ અણિંડે બિલજી સ્થોમણી ક્રેટી			
(ગુરબાણી તે ગુરમતિ લિટ: ફેંડ)	૨૦૩૨	૦.૦૦	૯૫૨૨૦.૦૦
૧૦૮ અમાનત જનરલ	૨૦૫૯	૨૬૩૨૫૦૦.૦૦	૨૬૬૪૬૨૮.૦૦
૧૦૯ પેસ્ટરી જનરલ	૨૧૮૮	૨૦૪૫૮૮૫.૦૦	૨૬૩૪૬૮૮૮.૦૦
૧૧૦ પેસ્ટરી ઉનખાહ	૨૨૬૫	૨૪૪૯૮૧૦.૦૦	૫૪૨૮૫૮.૦૦
૧૧૧ જમાનત વિદિઆરથીએં	૨૨૮૯	૩૦૦૦.૦૦	૧૬૨૦૦.૦૦
૧૧૨ જમાનતાં મુલાક્ષમાં	૨૩૧૧	૪૪૩૩૨.૦૦	૧૫૨૫૦૦.૦૦
૧૧૩ જમાનતાં જનરલ તે ઠેકેદારાં	૨૩૧૯	૦.૦૦	૧૦૬૮૫.૦૦
૧૧૪ અમાનત કિરાએંઓ તે બિજલી			
સ્રી દરબાર સાહિબ સ્રી અંન્દુરા	૨૩૩૪	૧૨૨૧૬૧.૦૦	૧૨૨૧૬૧.૦૦
૧૧૫ અમાનત કિરાએંઓ રોસની ગુ:મેઝી સાહિબ આલમગીર૨૩૪૨		૦.૦૦	૮૬૪.૦૦
૧૧૬ અમાનત કિરાએંઓ સ્રી હરહિંગુર સાહિબ	૨૩૪૫	૦.૦૦	૫૬૮૨.૦૦
૧૧૭ અમાનત કિરાએંઓ ઉલવેંડી સાથે, બઠિંડા	૨૩૪૦	૦.૦૦	૨૦૬૮૪.૦૦
૧૧૮ અમાનત સ્થોમણી ક્રેટી	૨૩૬૧	૨૮૨૯૮.૦૦	૨૮૨૯૮.૦૦
૧૧૯ અમાનત કિરાએંઓ ઉખત સ્રી ક્રેસગરુ સાહિબ			
સ્રી અનેંદુરા સાહિબ	૨૩૭૪	૦.૦૦	૨૭૯૫.૦૦
૧૨૦ અમાનત કિરાએંઓ ગુ:સ્રી લોપેવાલ સાહિબ	૨૩૭૨	૦.૦૦	૮૬૨.૦૦
૧૨૧ પ્રો: ફેંડ સટાફ	૨૪૦૫	૩૬૮૮૩૧૮.૦૦	૩૬૮૮૩૧૮.૦૦
૧૨૨ S.B. a/c no.૯૫૦૩૮૬૦૦૪૮૮૦ SBP,			
બાગ જલિઅંવાલા, અંન્દુરા	૨૫૫૧	૧૦૧૦૮૮૫૮.૦૦	૧૪૧૨૦૧૮૪.૦૦
૧૨૩ S.B. a/c no.૨૪૨૯૦૦૦/૦૦૦૦૮૨૩૨ PNB,			
સરંએ, અંન્દુરા	૨૬૩૮	૨૮૩૫૫૨૮.૦૦	૮૦૧૬૦૮૧.૦૦
૧૨૪ S.B. a/c no.૧૩૧૩૧૦૦૦૦૧૭૯૬૬ HDFC,			
ગોલડન ટૈપલ, અંન્દુરા	૨૬૮૮	૨૬૩૫૮૮૩.૦૦	૩૬૮૮૪૧૫૧.૦૦
૧૨૫ S.B. a/c no.૨૪૮૦ PSB, સરંએ અંન્દુરા	૨૭૬૫	૬૪૨૪૮૦૮.૦૦	૧૬૫૮૪૪૪૪.૦૦
૧૨૬ F.d. a/c સરંએ અંન્દુરા	૨૨૨૮	૨૬૫૫૪૪૪.૦૦	૨૩૩૪૧૬.૦૦

੧੨੭S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੯੨੬	੨੬੩੮੬੫੧.੦੦	੫੦੧੦੨੪੩.੦੦
੧੨੮S.B. a/c no.੯੧੦੧੦੦੩੦੩੨੪੬੨੨ Axis Bank,			
ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੪੯	੫੮੮੨੮੫੦.੦੦	੩੩੮੪੬੬.੦੦
੧੨੯S.B. a/c ੫੫੦੦੦੦੦੧੩੧੩ ਆਈ ਡੀ ਐਫ ਸੀ ਬੈਂਕ			
ਮਾਲ ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੯੨੦	੦.੦੦	੮੪੦੦੦੦੦.੦੦
੧੩੦F.D. a/c ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੯੦੯	੨੨੨੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੩੧ ਸਿੱਕੇ ਚਾਂਦੀ	੨੯੩੯	੧੪੧੬੪੬੯.੦੦	੧੩੬੪੧੩੬.੦੦
੧੩੨ਸਕਿਊਰਟੀ ਜਨਰਲ (ਟੈਲੀਫੋਨ, ਗੈਸ, ਬਿਜਲੀ ਆਦਿ)	੨੯੪੯	੨੦੧੫੯.੦੦	੦.੦੦
ਜੋੜ :-	੧੬੬੮੮੧੨੮.੦੦	੧੬੭੦੬੬੬੯.੦੦	
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-	੮੯੮੩੨੬.੦੦	੮੧੨੯੬੭.੦੦	
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	੧੬੭੮੭੯੬੬੪.੦੦	੧੬੭੮੭੯੬੬੪.੦੦	

ਸਹੀ/-

ਚੀਡ ਅਕਾਊਂਟਿੰਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਜਨਵਰੀ 2020

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਦੱਪ	੬੩	੦.੦੦	੮੨੨੨੩੫੦.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਦੱਪ	੮੨	੦.੦੦	੧੩੨੨੨੫੩.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੨੮	੦.੦੦	੩੦੨੦੫੦.੦੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਕਾਂ	੧੫੯	੦.੦੦	੨੮੭੯੩੩੧੯.੦੦
੫	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਦੇ	੧੮੯	੧੨੨੪੦੨੫.੦੦	੧੨੨੨੧੫.੦੦
੬	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੨੦੮	੨੫੨੪੨੨.੦੦	੦.੦੦
੭	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੪੧	੨੧੫੨੦੬੪.੦੦	੩੫੨੦੦.੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੨੦	੩੧੩੨੨੫.੦੦	੫੮੦.੦੦
੯	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੮੯	੧੨੩੦੨੩੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ, ਕਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੨੯੯	੦.੦੦	੧੩੪੨੦੦.੦੦
੧੧	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੩੦੫	੦.੦੦	੧੨੨੨੫੨.੦੦
੧੨	ਛੇਕਾ ਜਮੀਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੩੧੧	੦.੦੦	੧੯੨੦੫੦.੦੦
੧੩	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਸ਼੍ਰੀ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੧੯	੦.੦੦	੩੮੮੧੯.੦੦
੧੪	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੩੩੧	੧੬੭੬੪੨੫.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੩੩੯	੧੪੬੬.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ, ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੩੪੮	੩੪੧੮.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੩੫੫	੧੯੪੦੬.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੩੬੩	੮੬੩੫੧੨੯.੦੦	੩੭੯੧੫.੦੦
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੨੦	੬੨੪੬੯੮.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੮੦	੮੮੦੨੨੫.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੪੦੯	੯੫੨੦੨੮.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੪੧੩	੧੧੩੮੩.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੋਕਤਾ) ਮੁੰਦੂ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੪੩੪	੩੨੦੦੪੯.੦੦	੦.੦੦
੨੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁੰਬੰਤਾਂ)	੪੬੭	੨੩੦੯੨੫.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

57

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੨੫ ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੭੨	੧੩੪੯੮੨.੦੦	੦.੦੦
੨੬ ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੮੩	੧੦੦੮੩.੦੦	੦.੦੦
੨੭ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੪੮੮	੮੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੮ ਮੁਰੰਮਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਆਦਿ	੪੯੯	੨੨੯੦.੦੦	੦.੦੦
੨੯ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ (ਆਉ ਭਗਤ)	੫੦੪	੧੧੪੨੬.੦੦	੦.੦੦
੩੦ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੮	੧੪੨੦੨੦.੦੦	੦.੦੦
੩੧ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੨੭	੫੬੨੧੯.੦੦	੦.੦੦
੩੨ ਡੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ	੫੪੯	੪੮੮੯੩.੦੦	੦.੦੦
੩੩ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੬੧	੮੨੨੮.੦੦	੦.੦੦
੩੪ ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੯੩੮	੦.੦੦	੧੫੧੯੯੪.੦੦
੩੫ ਸਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੯੯੯	੧੩੯੧੨੫੧੯.੦੦	੯੯੨੧੯.੦੦
੩੬ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)	੯੪੮	੩੩੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੭ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਕਵਿਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ	੯੫੯	੯੭੬੫.੦੦	੦.੦੦
੩੮ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੱਖ ਸੰਤ ਚੰਣ ਸਿੱਖ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੯੭੨	੯੯੧੦੨੨.੦੦	੩੦੮੯੦.੦੦
੩੯ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੱਖ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੯੮੨	੧੯੨੯੪੦.੦੦	੦.੦੦
੪੦ ਗੁਰੂ ਕਾਸੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੯੯੩	੪੨੨੧੫੧.੦੦	੩੬੩੫੨.੦੦
੪੧ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੨੦੩	੧੩੮੯੭੬.੦੦	੨੩੯੦.੦੦
੪੨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੨੧੨	੧੯੯੩੨੯੧.੦੦	੦.੦੦
੪੩ ਸਬ-ਆਫਿਸ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੨੧੯	੫੪੦.੦੦	੦.੦੦
੪੪ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ ਬਠਿੰਡਾ	੨੨੨	੧੪੪੦.੦੦	੦.੦੦
੪੫ ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਈਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਕਾਲਮਾਲਾ ਸੰਗੁਰ) ਤਨ:,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ	੨੩੩	੪੪੮੨੯੩.੦੦	੯੧੩੫੫.੦੦
੪੬ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੱਖ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ)	੨੪੮	੪੫੮੬੮੦.੦੦	੦.੦੦
੪੭ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੯	੧੦੩੪੮੬.੦੦	੦.੦੦
੪੮ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੱਖ ਟੌੜੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੋਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੮੧	੮੩੧੫੧੩.੦੦	੦.੦੦
੪੯ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਮਿਸ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਇੰ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ	੨੮੨	੪੪੪੯੩੬.੦੦	੪੪੯੫.੦੦

ਪੰ ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬਸ਼:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਂਡ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੨੯੪	੧੦੨੪੫੩.੦੦	੦.੦੦
ਪ੧ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੦੯	੨੪੦੬੬੬੪.੦੦	੧੦੩੨੪.੦੦
ਪ੨ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੨੯	੨੧੯੮੯.੦੦	੮੮੩.੦੦
ਪ੩ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੮੫੯	੧੧੬੬੬੬੬.੦੦	੦.੦੦
ਪ੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੯੦੪	੨੪੨੪੨੪.੦੦	੩੨੬੯.੦੦
ਪ੫ ਛੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੧੩	੫੨੩੦੩.੦੦	੦.੦੦
ਪ੬ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੨੨	੬੧੭੦੬.੦੦	੦.੦੦
ਪ੭ ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ:, ਵਜੀ:, ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਛੁਟ:	੯੪੫	੧੩੩੨੪੬.੦੦	੦.੦੦
ਪ੮ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਉਨਾ) ੯੫੭		੧੬੬੫੫੮.੦੦	੦.੦੦
ਪ੯ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੯੬੬	੮੮੦੦੨.੦੦	੦.੦੦
੯੦ ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੦੮	੧੬੧੦੦੧੬.੦੦	੧੬੧.੦੦
੯੧ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੧੩	੩੨੨੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੨ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾ: ਹਾਪੜ ਅਤੇ ਅਲੀਗੜ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੦	੨੯੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩ ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੬	੫੩੨੮੨.੦੦	੩੨੩੮.੦੦
੯੪ ਛੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੩੪	੩੫੫੦੨.੦੦	੦.੦੦
੯੫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੪੪	੧੧੦੨੨੮.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

59

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੬੯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੫੩	੧੪੧੪੮੦.੦੦	੦.੦੦
੬੧ ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦੁਬਾਨ, ਗੜਮੁਕਤੇਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੬੨	੩੩੦੮੦.੦੦	੦.੦੦
੬੮ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੨੩	੮੬੯੧.੦੦	੦.੦੦
੬੯ ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੈਰਖਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੮੩	੧੨੪੮੯੩.੦੦	੦.੦੦
੭੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ			
(ਬਿੱਲ ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੦੯੫	੮੬੬੪੧.੦੦	੦.੦੦
੭੧ ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੦੬	੧੬੦੨੧੨.੦੦	੦.੦੦
੭੨ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੧੫	੫੫੨੪੪.੦੦	੦.੦੦
੭੩ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੧੨੬	੧੪੦੮੫੨.੦੦	੨੬੬੬੫.੦੦
੭੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੩੪	੩੫੮੫੮੩.੦੦	੦.੦੦
੭੫ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੪੦	੧੮੨੦੯.੦੦	੦.੦੦
੭੬ ਛੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੪੬	੩੧੨੩.੦੦	੦.੦੦
੭੭ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੧੫੬	੩੮੨੩੧੭.੦੦	੦.੦੦
੭੮ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੧੭੩	੧੧੫੫੦.੦੦	੦.੦੦
੭੯ ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੧੧੮੪	੨੩੦੬੬੩.੦੦	੦.੦੦
੮੦ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੧੨	੨੫੬੫੭੪੩.੦੦	੦.੦੦
੮੧ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਕੀਰਤਨੀ ਸਾਜ਼	੧੨੪੨	੧੬੯੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੨ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੁਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੨੨੪	੪੫੮੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੩ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੨੯੯	੧੧੦੯੯੯੦.੦੦	੦.੦੦
੮੪ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ	੧੩੯੦	੨੨੦੦.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

60

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੮੫ ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜੂਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੩੬੨	੧੪੯੨੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੬ ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸੁਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਫਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੩੮੯	੧੦੮੨੦.੦੦	੦.੦੦
੮੭ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ,			
ਪੰਥਕ ਵਿਦਿਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ	੧੪੧੦	੨੨੬੨੯੮.੦੦	੦.੦੦
੮੮ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਯਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸੋਗ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੨੯	੨੫੬੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੀੜੂਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੪੭	੪੪੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੦ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੫੩	੧੫੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੬੧	੪੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੨ ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਗੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੬੯	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩ ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਫਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੧੫੧੯	੧੬੭੨੯੬.੦੦	੨੫੨੧੨੨੮.੦੦
੯੪ ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੫੩੫	੪੩੯੧੦੦.੦੦	੨੪੦੨੬੫.੦੦
੯੫ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੧੮੮੨	੦.੦੦	੨੩੨੨੦੦੦.੦੦
੯੬ ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੧੯੦੪	੯੧੭੧੫੯.੦੦	੦.੦੦
੯੭ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੧੯੧੮	੬੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੮ ਸਮਾਨ ਗੁਰ:ਵਿਦਿ: ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ	੧੯੪੭	੬੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੯ ਸਮਾਨ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ ਬਠਿੰਡਾ	੧੯੫੯	੫੦੫੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੦ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੯੬੮	੨੯੦੩.੦੦	੦.੦੦
੧੦੧ ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਮਿੰਟ)	੧੭੧੯	੧੨੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੨ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸੀਮਿੰਟ)	੧੭੪੪	੦.੦੦	੧੧੨੧੩੨.੦੦
੧੦੩ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸੀਮਿੰਟ)	੧੭੪੭	੦.੦੦	੪੨੦੪੭੫.੦੦

੧੦੪ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਰੜਾ ਇੰਸੀ:

ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੧੨੫੧	ਪੜੜੜੜੜੜ੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੫ ਆਮਦਨ ਕਰ	੧੨੯੦	੨੫੫੦੫੮.੦੦	੩੨੨੪੦੦.੦੦
੧੦੬ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੧੮੮੦	੨੬੧੩੨੫.੦੦	੪੭੧੭੯.੦੦
੧੦੭ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ	੧੮੪੩	੦.੦੦	੫੧੯੯੫.੦੦
੧੦੮ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ	੧੮੪੩	੦.੦੦	੫੧੯੯੫.੦੦
੧੦੯ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ	੧੮੬੮	੦.੦੦	੨੦੬੦੦.੦੦
੧੧੦ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੨੦੧੩	੫੨੬੦.੦੦	੧੯੯੦.੦੦
੧੧੧ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲੜ	੨੦੨੪	੦.੦੦	੨੩੨੧੦੦.੦੦
੧੧੨ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ			
(ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੨੦੩੮	੦.੦੦	੪੦੦੬੬.੦੦
੧੧੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੨੧੯੮	੪੩੬੪੦੯੦.੦੦	੧੦੧੧੨੯੨੨.੦੦
੧੧੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੨੨੨੦	੨੦੫੬੦੨.੦੦	੨੨੪੦੯੨.੦੦
੧੧੫ ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੨੮੭	੩੯੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੧੬ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੧੨	੧੨੯੯੯.੦੦	੨੨੫੦੦.੦੦
੧੧੭ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੩੨੦	੮੫੬੨੯੯.੦੦	੨੮੮੯੯.੦੦
੧੧੮ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ			
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੩੬	੧੪੨੨੯੫.੦੦	੧੪੨੨੯੫.੦੦
੧੧੯ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਰੋਸ਼ਨੀ			
ਗੁ:ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਲਮਗੀਰ	੨੩੪੩	੦.੦੦	੮੬੪.੦੦
੧੨੦ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੨੩੪੯	੦.੦੦	੫੯੮੨.੦੦
੧੨੧ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੩੫੧	੯੨੪੦.੦੦	੨੩੬੯੮.੦੦
੧੨੨ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੩੬੩	੮੮੯੯.੦੦	੮੮੯੯.੦੦
੧੨੩ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ			
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੨੩੭੫	੦.੦੦	੨੨੯੫.੦੦
੧੨੪ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੨੩੭੮	੦.੦੦	੯੯੨.੦੦
੧੨੫ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੩੮੨	੦.੦੦	੧੫੨.੦੦
੧੨੬ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ	੨੪੦੯	੩੯੫੯੯੪੪੦.੦੦	੩੯੫੯੯੪੪੦.੦੦
੧੨੭ S.B. a/c no.੯੫੦੩੯੯੦੦੮੯੦ SBP,			
ਬਾਗ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੫੫੫	੧੨੯੯੯੯੯.੦੦	੧੪੦੨੨੧੯੯.੦੦
੧੨੮ S.B. a/c no.੨੮੨੯੦੦੦/੦੦੦੦੯੯੯੯ PNB,			
ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੪੧	੧੦੯੩੨੯੮.੦੦	੮੬੬੮੦੨.੦੦

૧૨૯S.B. a/c no.૧૩૧૩૧૦૦૦૦૧૭૬૬ HDFC,				
ગોલડન ટૈપલ, અંન્નિતસર	૨૨૦૨	૨૩૧૧૬૧૭૮.૦૦	૩૧૧૬૧૮૬૬.૦૦	
૧૩૦S.B. a/c no.૨૪૮૦ PSB, સરાંશે અંન્નિતસર	૨૨૨૦	૬૧૪૫૮૦૦.૦૦	૫૧૬૧૮૫૬.૦૦	
૧૩૧ S.B. a/c no.૦૦૬૬૦૧૦૦૩૨૩૩ ICICI Bank,				
માલ રોડ, અંન્નિતસર	૨૬૭૭	૩૩૨૨૬૬.૦૦	૧૨૬૬૧૩૪.૦૦	
૧૩૨ S.B. a/c no.૬૧૧૦૧૦૦૩૦૩૨૪૬૨૨ Axis Bank,				
કોરટ રોડ, અંન્નિતસર	૨૮૫૯	૦.૦૦	૧૧૧૬૪૨.૦૦	
૧૩૩S.B. a/c ૦૦૫૬૦૬૦૪૦૧૦૦૦૧૨૬૨૬ જીમુ ઐંડ ક્સમીર બૈંક				
સાસ્તરી માર્કીટ અંન્નિતસર	૨૮૮૦	૩૮૦૬૧૨૦૧૭.૦૦	૩૮૦૦૦૦૦૦૦.૦૦	
૧૩૪ S.B. a/c ૫૪૦૦૦૦૦૦૧૩૧૩ આણી ડી ઐફ સી બૈંક				
માલ રોડ, અંન્નિતસર	૨૬૭૦	૮૬૨૫૨.૦૦	૦.૦૦	
૧૩૫F.D. a/c જીમુ ઐંડ ક્સમીર બૈંક				
સાસ્તરી માર્કીટ અંન્નિતસર	૨૮૮૧	૩૮૦૦૦૦૦૦૦.૦૦	૩૪૦૦૦૦૦૦૦.૦૦	
૧૩૬ સિંકા સેના	૨૯૩૩	૦.૦૦	૫૦૧૦૪૬૩.૦૦	
૧૩૭સિંકે ચાંદી	૨૯૪૦	૦.૦૦	૧૩૮૧૬૨૬.૦૦	
જોડ :-	૮૮૧૬૩૪૦૨૫.૦૦	૮૮૧૭૧૨૬૮૮.૦૦		
હંઘ દી બાકી :-	૬૨૨૦૩૬.૦૦	૮૮૮૩૩૨૬.૦૦		
કુલ જોડ :-	૮૮૨૬૧૧૦૬૪.૦૦	૮૮૨૬૧૧૦૬૪.૦૦		

સહી/-

ચીડી અકાઉન્ટિંટ,

યરમ પુલાર ક્રેટી (સ્થોમણી ગુરદુઆરા પુરુષ્યક ક્રેટી), સ્થી અંન્નિતસર।

સહી/-

સર્વતર,

ੴ ਸਿੱਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਮਹੀਨਾ ਅਕਤੂਬਰ 2019

ਸੀ: ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
------------------	------	-----	--------

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੧

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੩		੧੧੦੦੦੦
੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੧	੯੫੦੦੦੦੦੦	੧੨੦੦੦੦੦੦੦
੩ ਸੂਦ	੧੩		੧੦੧੦੮੪੯
੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੦	੨੨੮੮੪੨	
੫ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲੇ	੩੭	੨੬੨੨੫	
੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਫੁਟਕਲ	੪੫	੯੨੦	
੭ ਕਾਰ ਖਰਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ	੪੮	੮੮੫੦	
੮ ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੯	੧੮੮੭	

ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

੯ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੫੮		੧੮੦੦੦੦
੧੦ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੬੨		੨੯੦੦੦
੧੧ ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ੮੮			੧੧੪੪੯੯੫
੧੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੦੫	੩੯੦੦੦੦੦੦	੧੨੯੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਸੂਦ	੧੦੨		੧੦੬੧੩੮੦੫
੧੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੨	੨੪੦੮੫੪	
੧੫ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ	੧੨੬	੨੮੯੦੮੦	੧੫੦੦
੧੬ ਤਨਖਾਹ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੧	੨੫੯੯੭੦	
੧੭ ਦਰਸਨ ਭੇਟਾ	੧੪੬	੧੩੨੫੦	
੧੮ ਫੁਟਕਲ ਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੫੫	੫੩੧੦	੮੦੦੦
੧੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੬੫	੯੦੦	

ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

੨੦ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੨੨੯		੮੦੦੦੦
੨੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਹਿਬਾਨ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੨੮੯		੧੪੦੦੦੦
੨੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੯੯	੫੫੦੦੦੦੦੦	੨੪੦੦੦੦੦੦
੨੩ ਸੂਦ	੨੯੭		੨੦੨੧੯੯੯

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

64

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੨੪	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੧੪		੨੨੦੫੦੦
੨੫	ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੬੭	੧੫੦੨੨੨੧	
੨੬	ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੦੨	੩੪੩੫	
ਯਾਤਰਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ				
੨੭	ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ	੨੮੨		੧੫੮੫੦੦
੨੮	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੨੫੫	੨੮੯੪੨੦	
੨੯	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਕਾਰ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੬੧	੨੨੯੧੪੧	
੩੦	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੭੧	੨੫੦੦੦੦੦	੬੦੫੩੪੬੨
੩੧	ਸੂਦ	੨੨੩		੫੦੯੯੨੭
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ				
੩੨	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੨੫		੮੦੦੦੦
੩੩	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੮੩	੫੨੦੦੦੦੦੦	੪੩੦੦੦੦੦੦
੩੪	ਸੂਦ	੧੮੧		੩੬੨੨੨੦੬
੩੫	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੮੬	੮੧੫੧੮੮	
ਸਸਪੈਸ ਗੁ:ਪਕਿਸਤਾਨ				
੩੬	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੮੧	੩੧੭੧੩.੮੨	੫੨੪੮੪
੩੭	ਸੂਦ	੧੮੩		੪੮੪੨
ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋ:ਫੰਡ				
੩੮	ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੧੮੪, ੧੮੬		੨੬੯੦੯੭.੦੨
੩੯	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੮੮	੧੨੯੧੮੦੩੮.੮੦	੬੬੨੮੧੦੯
੪੦	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: S ੧੧੫੨੯ (੦੬੩੮੨)			
	ਸੈਟਰਲ ਕ ਅਪ: ਬੈਂਕ	੨੦੦	੬੫੮੧.੬੦	
ਸ੍ਰ:ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ				
੪੧	ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੧		੧੦੯੩੫
੪੨	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੨੪	੧੩੦੮੪੯.੨੫	੧੨੬੨੫੨
ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੨				
ਅਮਾਨਤਾਂ				
੪੩	ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੨੫	੧੪੬੦੦੦	੩੨੦੨੩੫
੪੪	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੩੬	੧੫੦੦੦੦	੮੦੪੯੫੫
੪੫	ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੫੬੩		੧੪੧੨੨੨
੪੬	ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	੬੧੧	੧੮੧੫੨੬੮	੧੩੫੩੭੬

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

65

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੪੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਅਮਾਨਤਾ

੫੮੭

੮੧੨੧੩੩੨

੨੫੬੯੦੫੬

ਜਮਾਨਤਾਂ

੪੩ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ

੮੦੮

੪੩੦੦੦

੯੫੦੦੦

੪੪ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਮਾਨਤਾਂ

੮੨੧

੮੧੫੯੯੦੯੬.੦੩

੨੪੪੯੨੨੯੪.੧੫

੫੦ ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ

੮੩੨

੧੫੧੦੯੧.੮੦

੬੨੫੯੬੪੦

੫੧ ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ

੮੩੯

੧੦੦੦੦੦

੫੨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ

੯੮੯

੧੮੧੫੯੦੧

੧੫੩੯੯੮੦

੫੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ

੨੫੮

੨੫੨੦੦੦

੨੩੨੦੦੦

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ

ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੫੪ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨਖਾਹ

ਤਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੯੨੩

੧੪੨੦੦੦੦੦.੦੦

੫੫ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ

੯੫੨

੨੧੪੧੦੯੫੭

੫੬ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ

੯੬੨

੧੦੦੦੦੦੦੦੦

੬੮੦੦੦੦੦੦

੫੭ ਸੂਦ ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ

੯੬੪

੫੨੨੯੧੩੯

੫੮ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਡਿਪਾਜ਼ਟ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ

੯੫੩

੧੫੩੨੫੪

੧੬੦੨੦੯੯.੮੫

੫੯ ਟੈਕਸ ਡਿੱਕੈਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)

੯੬੦

੨੨੦

੩੩੦

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੩

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤ ਫੰਡ/ਕੈਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

੬੦ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ

੧੦੬੪

੧੫੦੦

੬੧ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ/ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ)

੧੧੧੮

੩੬੦੦੦੦੦੦

੨੩੦੦੦੦੦੦

੬੨ ਸੂਦ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ/ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ)

੧੦੬੦

੧੯੩੨੪੫੬

੬੩ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ

੧੦੫੮

੮੨੯

ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ

੬੪ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ

੧੦੦੨

੬੦੦੦੦

੬੫ ਸੂਦ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)

੧੦੨੦

੧੦੬੫੦੯੮੫

੬੬ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)

੧੦੧੮

੨੬੦੦੦੦੦੦

੧੩੦੦੦੦੦੦

੬੭ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)

੧੦੩੪

੧੭੦੦੦੦੦

੧੬੦੦੦੦੦

੬੮ ਸੂਦ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)

੧੦੩੫

੧੩੪੨੮੦

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੪

੬੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ੧੫੨੯

੮੫੨੫੨੮

੧੨੨੦੫੯੯.੮

੨੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੩੧੩੧੦੦੦੦੯੪੬੨੦			
ਐਚ ਡੀ ਐਡ ਸੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ	੧੫੮੮		੮੭੬੦
੨੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੦੩੪੮			
(ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ)	੧੬੦੨	੧੨੮੨੦.੨੪	
੨੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ਐਚ ਡੀ ਐਡ ਸੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ			
(ਨਵਾਂ ਖਾਤਾ ਨੰ ੩੧੫੨੧੫)	੧੮੧੪	੯੨੦੪੯੫੬੯੯	੯੧੨੨੦੨੬੩੨
੨੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੧੬੪੧	੨੨੬੬੬੫੦੮.੫੦	੮੩੮੧੯੨੪੦.੯੯
੨੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੫੦੨੦੨੨੧੭੨੦ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ			
ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ATM)	੧੨੦੩	੫੨੮੯੯੫੧	੨੦੧੪੯੪੪੦.੦੦
੨੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਟੂ ਇੰਨ ਵਨ ਨੰ: C.L.S.B.੦੧/੦੧੦੦੬੯			
ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ (੧੨੦੦੧੭੪)	੧੬੦੨	੮੮੨੫.੨੧	
੨੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ			
ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੭੮੬	੩੫੦੦੦	੧੯੩੨੩੩੨
੨੭ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੩੯	੯੧੪੫੨੨੦.੦੩	੨੫੩੮੦੪੯.੪੫
੨੮ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੨੩		੧੨੦੦
੨੯ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੮੫	੨੨੬੨੨੫੪	੨੨੬੨੨੫੪
੩੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ			
ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ	੨੩੫	੧੧੯੪੫.੮	੩੦੩੦੫.੨੫
੩੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ	੨੬੯	੧੬੫੨	੮੮੨੫.੨੧
੩੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋ. ਫੰਡ ਐਚ ਸੀ ਐਡ ਸੀ ਬੈਂਕ	੩੩੮	੫੦੦੦੦੦੦੦	
੩੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ:ਅਪ:ਬੈਂਕ			
ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ	੨੪੯	੧੨੬੪.੦੪	੯੫੮੧.੬
੩੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	੩੦੫	੨੪੮੮	੧੨੯੮
ਜੋੜ:- ੧੩੦੧੩੮੯੭੧੪.੩੪ ੧੩੦੧੩੦੧੯੧੦.੩੪			
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ:- ੪੫੨੨੨੪		੫੪੫੪੨੮	
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:- ੧੩੦੧੯੪੭੪੩੮.੩੪ ੧੩੦੧੯੪੭੪੩੮.੩੪			

ਸਹੀ/-
ਅਕਾਊਂਟਿੰਟ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸਿੱਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਰਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਮਹੀਨਾ ਨਵੰਬਰ 2019

ਸੀ: ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
------------------	------	-----	--------

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੧

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੩	੧੧੦੦੦੦੦
੨ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੦	੨੫੮੯੭੪
੩ ਬੀਮਾ	੩੪	੨੨੦੦੦੦
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਫੁਟਕਲ	੮੫	੧੨੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ	੮੯	੨੪੫

ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੫੯	੩੬੦੦੦੦੦
੭ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੬੮	੫੯੨੦੮
੮ ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ੯੧		੧੩੪੧ਪੰਦ੩
੯ ਸੂਦ	੧੦੨	੩੨੧੬੮
੧੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੨	੨੪੦੮੫੪
੧੧ ਛਪਾਈ ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟ:ਪਦਛੇਦ ਬੀੜ		

ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਗ੍ਰੰਥ

੧੨ ਕਾਗਜ਼	੧੧੯	੧੧੪੦੯੯੯
੧੩ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ	੧੨੭	੨੮੩੯੨੨
੧੪ ਤਨਖਾਹ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੧	੩੦੮੦੬੦
੧੫ ਦਰਸ਼ਨ ਭੇਟਾ	੧੪੯	੨੫੦੦
੧੬ ਫੁਟਕਲ ਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੫੫	੧੯੯੦੦
੧੭ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੬੬	੧੪੦੦
੧੮ ਬੀਮਾ	੧੬੨	੩੦੦੦੦੦

ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

੧੯ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੨੨੯	੮੧੪੦੦੦
੨੦ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੨੮੯	੨੦੩੦੦੦
੨੧ ਸੂਦ	੨੯੭	੪੨੫੨

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

68

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੨੨	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੧੬		੩੯੯੧੦੦
੨੩	ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੩੨	੧੫੦੦੦	
੨੪	ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੨੩	੧੩੨੩੮੩੩	
੨੫	ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੦੩	੪੧੩੫	
ਜਨਰਲ ਟ੍ਰੈਸਟ ਫੰਡ				
੨੬	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੦੬	੮੧੯੨੦੩	੨੬੬੧੯੩
੨੭	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੧੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੦੪	੩੧	
੨੮	ਸੂਦ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੦੨		੫੩੦੨੧
ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ				
੨੯	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੩੨ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੦੮	੨੪	
੩੦	ਸੂਦ	੨੧੦		੨੪
ਯਾਤਰਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ				
੩੧	ਬੀਮਾ	੨੨੬	੬੦੦੦੦	
੩੨	ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ	੨੪੨		੮੦੦੦
੩੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੨੫੬	੨੮੩੯੦੦	
੩੪	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੯੦	੨੬੯	੨੯	
੩੫	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੦੫	੨੨੦	੬੫	
੩੬	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਕਾਰ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੬੩	੧੮੫੯੭੩	
੩੭	ਬੀਮਾ (ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ)	੧੮੪	੧੦੦੦੦੦	
੩੮	ਸੂਦ	੨੨੩		੧੪੪
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ				
੩੯	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੭੬		੨੦੩੦੦੦
੪੦	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੨੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੮੦	੮੯	
੪੧	ਸੂਦ	੧੮੧		੮੯
੪੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੮੬	੪੧੫੧੮੮	
ਸਸਪੈਂਸ ਗੁ:ਪਕਿਸਤਾਨ				
੪੩	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੯੯ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੮੯	੩੫	
੪੪	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੯੧	੮੯੩੩੩	੮੩੩੩੩
੪੫	ਸੂਦ	੧੯੩		੩੦੩੫
ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੈ:ਫੰਡ				
੪੬	ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੧੯੪		੩੨੫੯੪੩

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

69

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੪੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:ਸ ੧੧੫੨੯ (੦੬੩੮੨)

ਸੈਟਰਲ ਕ ਅਪ: ਬੈਂਕ	੨੦੦	੧੧੧੮੫
ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੪੮ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੧੮	੨੩
੪੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੦੯੯- ਜੀ.ਆਈ	੨੨੦	੨੩
ਸੁ:ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੫੦ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੧	੮੯
੫੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੮੨੨ P.S.B., ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੨੩	੮੯
ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੫੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੧੦੩੨, P.S.B.	੨੨੫	੧੮
੫੩ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੭	੧੮
ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੫੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੪੨੨੬/੨੦	੨੨੯	੧੫
੫੫ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੧	੧੫
ਸਵ:ਸੁ:ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੫੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੧੦੩੩ ਫਸ਼ਕ.ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੩੨	੨੯
੫੭ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੪	੨੯
ਸਵ:ਮਾਸਰਟ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰ:ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੂਲੈਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
੫੮ ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੨੩੮	੨੯
੫੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੯੯੮੦ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੩੯	੨੯
ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੨		
ਅਮਾਨਤਾਂ		
੬੦ ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੨੬	੨੫੮੩੯
੬੧ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੩੮	੩੨੪੯੩੦
੬੨ ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੫੬੪	੨੨੨੮੦
੬੩ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ	੮੨੧	੩੪੯੧੦
੬੪ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੬੧੨	੨੨੫੨੪੧੨
੬੫ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਅਮਾਨਤਾਂ	੫੮੨	੬੨੫੨੯੭੭
ਜਮਾਨਤਾਂ		
੬੬ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੦੯	੨੫੦੦੦
੬੭ ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ	੮੩੩	੯੯੬੬੯.੮੨

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

70

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੯੮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੬੯੧	੧੭੦੨੯੪੦੦	੩੦੩੯੨੮੯
੯੯ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੨੫੯	੨੧੯੫੦੦	੨੯੨੫੦੦
੧੦ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ	੨੮੨	੧੮੨੦੦੮੦	
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਾਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ			
੧੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ	੬੨੩		੮੩੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੬੫੪	ਪ੫੨੩੫੪੫	
੧੩ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਡਿਪਾਜ਼ਟ ਪ੍ਰ. ਫੰਡ	੮੪੮	੩੮੩੧੨੦੨.੬੯	
੧੪ ਟੈਕਸ ਡਿੱਕੈਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ (ਠੇਕਦਾਰਾਂ)	੮੬੦	੩੩੦	੧੯੦
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੩			
ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤ ਫੰਡ/ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ			
੧੫ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੪੯		੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੬੫		੧੫੦੦
੧੭ ਸੂਦ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ/ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ)	੧੦੯੦		੧੯੯੩੧੪
੧੮ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੫੮		੫੦੦੦੦
ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ			
੧੯ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੦੮		੧੩੪੦੦੦੦
੨੦ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ	੧੦੨੪	੫੦੦੦੦੦	
੨੧ ਸੂਦ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)	੧੦੨੦		੩੨੧੩
੨੨ ਸੂਦ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)	੧੦੩੫		੧੯੯੦
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੪			
੨੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ੧੫੩੫	੬੪੧੩੨੬੩	੮੦੩੯੦੦੯.੮੨	
੨੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੪੬੭੦ ਐਚ ਡੀ ਐਫ ਸੀ			
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ	੧੫੯੦	੧੨੬੬੮੯੯	
੨੫ ਬ ਹਿ ਨੰ: ੩੦੩੫੮			
(ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ)	੧੬੦੨	੫੧੨੨	
੨੬ ਬ ਹਿ ਨੰ: ਐਚ ਡੀ ਐਫ ਸੀ			
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ (ਨਵਾਂ ਖਤਾ ਨੰ ੩੧੫੨੧੫)	੧੮੧੯	੯੩੫੯੧੪੭	੪੮੬੩੫੪੪
੨੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੧੬੪੫	੧੫੬੬੨੬੮.੬੩	੫੧੩੨੫੨੯.੬੪
੨੮ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ੦੨੬੩੧੭੨੦੦੦੦੧੩	੧੭੪੯	੬੬੭੯	

੯੮ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੫੦੨੦੨੨੧੭੨੦

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	੧੭੧੦	੪੪੬੩੨੯੫	੩੨੨੨੬੮.੦੦
੯੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਟੂ ਇੰਨ ਵਨ ੦੧੦੦੬੯ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ			
ਲਾਰੈਂਸ ਰੋਡ (੧੨੦੦੧੭੪)	੧੬੦੮	੧੪੬੪੯	੯੫੦੦੦੦੦
੯੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੨੪੨੨(੯੫੨੫੬੭੨੫)			
ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ	੧੭੪੫	੩੨੧੫੦	੩੦੦੦੦੦੦
੯੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੭੯੨	੮੭੬੯੧੯	੮੭੪੪੦੦
੯੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੨੩ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੭੫੯	੨੫੨੮੯੩	੬੭੪੮੫੮੦
੯੪ ਬੱਚਤ ਹਿ ਨੰ: ੧੨੨ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ,			
ਚੌਂਕ ਫਵਾਰਾ	੧੬੭੭	੮੨੫੨	
੯੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੪੨੪੬/੨੧ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੧੦੨੧	੩੨੧੩	
੯੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੪੮੦੯/੨੧ P.S.B. ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੧੦੩੬	੧੬੬੦	
ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ			
੯੭ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੪੩	੩੧੫੮੯੧੦.੬੪	੧੬੫੪੦੨੩੨.੫੩
੯੮ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੨੩		੩੬੨੦੦
੯੯ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੮੭	੧੪੮੮੬੬੩	੧੪੮੮੬੬੩
੧੦੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ			
ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੩੫	੧੭੮੫੦.੫੩	੮੮੬੨੨.੬੩
੧੦੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੈਂਸ ਰੋਡ	੨੬੯	੩੩੩੪	੧੪੩੩੪
੧੦੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	੩੦੫	੨੧੯੨	੧੨੬੯੨
੧੦੩ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋ:ਫੰਡ ਜੰਮੁ ਐਂਡ ਕਸਮੀਰ ਬੈਂਕ	੩੬੩		੨੩੦੦੦
੧੦੪ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋ:ਫੰਡ ਆਈ ਡੀ ਬੀ ਆਈ ਬੈਂਕ	੩੨੬		੩੨੫੮੨੦੨.੬੬
ਜੋੜ:-	੮੭੨੨੮੨੪੨.੨੮	੮੭੨੨੨੩੨੨.੨੮	
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ:-	੪੫੧੯੫੯	੪੫੨੨੨੪	
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੮੮੨੩੦੧੦੧.੨੮	੮੮੨੩੦੧੦੧.੨੮	

ਸਹੀ/-

ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਰਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ 2019

ਸੀ: ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੧			
ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫੰਡ			
੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੪	੦	੨੧੬੦੦੦
੨ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ	੧੯	੦	੪੨੭੫੧੫
੩ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੧	੮੯੨੦੬੪	੦
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਫੁਟਕਲ	੮੫	੧੩੨੦	੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ	੫੦	੮੨੦	੦
ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ			
੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੮੯	੦	੨੨੩੨੫੦੯
੭ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੬੮	੪੨੭੫੧੫	੧੩੫੯੮੮੮੪੧
੮ ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ੯੨	੧੩੫੪੮੮੮੯	੯੩੧੯੩੯	
੯ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੨	੮੫੦੬੬੪	੦
੧੦ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ	੧੨੮	੨੪੯੭੩੦	੧੫੪੩੦
੧੧ ਤਨਖਾਹ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੧	੩੧੫੧੩੦	੦
੧੨ ਦਰਸ਼ਨ ਭੇਟਾ	੧੪੭	੩੨੮੫੦	੦
੧੩ ਫੁਟਕਲ ਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੫੯	੯੩੭੬੦੦	੨੫੦੦
੧੪ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੬੬	੧੩੦੦	੦
ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ			
੧੫ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੨੮੦	੨੦੦੦੦੦	੩੧੬੦੦੦
੧੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੨੮੯	੦	੧੮੦੦੦੦
੧੭ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੧੯	੦	੨੨੬੪੦੦
੧੮ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੨੯	੧੦੨੪੨੦੩	੨੦੦੦
੧੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੦੩	੮੨੦	੦
ਜਨਰਲ ਟ੍ਰੈਸਟ ਫੰਡ			
੨੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੧੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੦੪	੧੦੦੦	੦
ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ			
੨੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੩੨ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੦੯	੩੨੯੪.੦੧	੦
੨੨ ਸੁਦ	੨੧੦	੦	੧੧੮੯੩

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

73

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

ਨੰਬਰ	ਵਿਸਥਾਰ	ਲੋਕਾਂ	ਪੈਸ਼ੇ	ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)
੨੩	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੦੯	੫੦੦੦੦	੧੭੧੬੫੬
੨੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੨੫੬	੩੨੫੦੪੪	੦
੨੫	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੮੦	੨੬੯	੧੦੦੦	੦
੨੬	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੦੫	੨੨੦	੧੦੦੦	੦
੨੭	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਕਾਰ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੬੪	੨੬੨੦੦	੦
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ				
੨੮	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੨੬	੦	੧੫੮੦੦੦
੨੯	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੭੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੮੦	੧੦੦੦	੦
੩੦	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੮੬	੮੨੨੨੧੯	੦
ਸਸਪੈਸ ਗੁ:ਪਕਿਸਤਾਨ				
੩੧	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੯੮ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੮੯	੧੦੦੦	੦
ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼				
੩੨	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੪੦੮ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ	੨੧੨	੧੮੭੦੨	੦
੩੩	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੧੩	੧੮੭੦੨	੧੭੪੫੩
੩੪	ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੧੪	੦	੧੨੫੪
ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼				
੪੦	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੧੯	੯੨੨੫	੮੯੫੩
੪੧	ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੧੮	੦	੮੨੨
ਸੁ:ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲ੍ਹਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ				
੪੨	ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੧	੦	੮੮੮
੪੩	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੨੮	੧੩੨੫੧	੧੨੩੯੩
ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ				
੪੪	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੨੬	੧੫੮੦੧	੧੪੮੩੫
੪੫	ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੭	੦	੧੦੯੬
ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ				
੪੬	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੦	੨੯੫੧	੨੪੧੮
੪੭	ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੧	੦	੫੩੩
ਸਵ:ਸੁ:ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼				
੪੮	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੩	੧੦੬੦੧	੮੮੮੦
੪੯	ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੪	੦	੨੧੧
ਸਵ:ਮਾਸਰਟ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰ:ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੂਐਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ				
੫੦	ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੨੩੮	੦	੨੩੫੪੨
੫੧	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੯	੩੫੧੧੫੬	੩੨੨੯੧੪

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੨

ਅਮਾਨਤਾਂ

ਪੰ ੨ ਅਮਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੫੦੮	੨੫੦੦੦੦੦੦	੫੩੩੩੯੦੯.੧
ਪੰ ੩ ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੨੭	੪੨੪੮੯	੧੨੬੧੬੩੦.੯
ਪੰ ੪ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੩੯	੧੫੮੯੯੯	੮੪੦੩੧
ਪੰ ੫ ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੫੬੯	੨੪੦੦੦੦	੨੬੮੪੦
ਪੰ ੬ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ	੮੨੧	੧੫੦੨੮੭੬	੨੧੪੮੮੦
ਪੰ ੭ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੮੨੬	੨੪੪੩੫੨੫	੨੦੦੦੦੦
ਪੰ ੮ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	੯੧੩	੮੬੨੦੯੯	੨੪੪੩੫੨੫
ਪੰ ੯ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਅਮਾਨਤਾਂ	੫੮੩	੧੪੨੨੪੮੩	੮੮੦੧੫੨

ਜਮਾਨਤਾਂ

੯੦ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੧੧	੩੨੫੦੦	੧੩੫੦੦੦
੯੧ ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ	੮੩੪	੯੯੭੪੫.੮੯	੦
੯੨ ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੮੩੯	੨੪੦੦੦	੩੧੫੦੦
੯੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੯੮੪	੧੮੨੭੮੫੯	੨੬੨੧੧੮
੯੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੨੬੧	੩੪੦੫੦੦	੧੯੧੨੨
੯੫ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ	੮੮੨	੦	੧੩੦੬੬੭੬

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ
ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੯੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ	੯੨੪	੦	੩੪੨੨੦੦੦.੦੦
੯੭ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੫੯	੧੫੦੬੬੮੭੯	੦
੯੮ ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ ਆਨ ਸੀ. ਜੀ. ਐਸ. ਟੀ. (CGST)	੯੮੦	੦	੯੩੦੦
੯੯ ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ ਆਨ ਐਸ. ਜੀ. ਐਸ. ਟੀ. (SGST)	੯੮੨	੦	੯੩੦੦
੧੦ ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੯੮੧	੧੮੦	੫੨੪੦੯

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੩

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹੜ ਫੰਡ/ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੦	੦
੧੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੪੯	੦
੧੨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੬੫	੧੫੦੦
੧੩ ਸੂਦ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ/ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ)	੧੦੯੦	੫੬੮੮
੧੪ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੫੯	੯੮੪੨
੧੫ ਖਰਚ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ	੧੧੧੦	੯੯੬੨

ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ

੨੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੦੯	੦	੨੫੫੦੦੦੦
੨੭ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ	੧੦੩੦	੩੪੫੦੦੦੦	੫੦੦੦੦
੨੮ ਖਰਚ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੧੦੩੯	੧੧੦੦੦੦੦	੦
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੪			
੨੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ੧੫੪੩	੧੫੮੨੪੫੧	੫੫੧੮੯੦.੮੬	
੩੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੩੧੩੧੦੦੦੦੯੪੬੭੦			
ਐਚ ਡੀ ਐਂਡ ਸੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ	੧੫੯੧	੨੮੮੨੪੦੩	੨੯੨੯੨੪੮੦
੩੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੦੩੪੮			
(ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ)	੧੬੦੩	੨੨੪੦.੮੯	੦
੩੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ਐਚ ਡੀ ਐਂਡ ਸੀ			
ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ (ਨਵਾਂ ਖਾਤਾ ਨੰ ੩੧੭੨੧੫)	੧੮੧੮	੩੦੧੨੨੬੬੭	੨੨੨੧੨੦੫
੩੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੧੬੪੯	੨੨੪੮੧੫੪੧.੫੩	੨੨੨੪੩੩੦.੫੪
੩੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੦੨੨੧੭੨੦ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ			
ਜੱਲਿਆ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ATM)	੧੭੧੩	੧੨੧੨੨੪੩੦	੧੦੦੬੦੨੬੮.੦੦
੩੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਟੂ ਇਨ ਵਨ ਨੰ: C.L.S.B.੦੧/੦੧੦੦੬੯			
ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ (੧੨੦੦੧੭੪)	੧੬੦੮	੧੭੯੯੪	੦
੩੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੪੯ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੭੯੩	੨੨੦੦੦	੩੪੧੪੫੧੨.੦੧
੩੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੨੩ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੭੯੧	੧੪੪੪੨੪੦	੧੧੯੫੫੧੩
ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ			
੩੮ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੮੮	੨੨੨੫੩੩੦.੫੪	੨੮੦੪੩੦੨੩.੧੦
੩੯ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੨੩	੦	੫੦੦
੪੦ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੮੯	੨੧੯੨੨੧੪	੨੧੯੨੨੧੪
੪੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ			
ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ	੨੩੭	੧੦੬੨੫.੧੦	੨੮੧੦੮.੫੨
੪੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ	੨੨੦	੫੯੧੪	੧੭੯੯੪
ਜੋੜ:-	੧੫੨੩੪੯੯੦੮.੦੩	੧੫੨੧੨੬੯੯੬.੦੩	
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ:-	੨੨੯੩੩੧	੪੫੯੯੫੯	
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੫੨੫੯੯੦੩੫.੦੩	੧੫੨੫੯੯੦੩੫.੦੩	

ਸ਼ਹੀ/-
ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸ਼ਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

੧ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯

ਸੀ: ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧ ਅਣਿੰਡੀ ਤਨਖਾਹ	੯੮੭/੨		੮੩੦੦੨
੨ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ	੧੩੯੮/੩		੩੫੪੦੦
੩ ਅਮਾਨਤ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੨੬/੧	੧੦੯੯੨੩੮੮੮	੧੦੯੪੬੦੩੪੦
੪ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੦੦੯੯੦੧/੦੧੧੨੨੪	੧੬੬੩/੪	੪੨੩੩੬੪੦	੯੨੬੮੨
੫ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੫੮/੨	੫੨੬੫੨੫	
੬ ਇੰਟਰਨੈਟ	੮੨੩/੨	੧੦੬੭੫੦	
੭ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੭੮੮/੮	੯੯੪੩੫	੯੯੪੩੫
੮ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੬੬੨/੮	੪੨੨੯੦੦	੪੨੩੬੦੦
੯ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੨੩੨/੧	੨੬੦੫੧	
੧੦ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੩੧੬੦੨੭	੧੬੦੮/੮	੮੧੧੯੮੮੩	੧੦੫੬੪੨੮੪੧
੧੧ ਕਰਜ਼ਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (S.G.G.S.U. ਵਾਸਤੇ)	੨੩੯/੨	੩੦੦੦੦੦੦	
੧੨ ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਟਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੧੭/੧		੧੭੯੪੦
੧੩ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੩੯੩/੧	੧੬੦੦	
੧੪ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੨੦੬/੧	੨੩੦੧	
੧੫ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ, ਬੀਮਾ)	੨੮੫/੨	੨੨੦੦੬੦	
੧੬ ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੬੫/੧	੧੨੫੩੪੩੯	
੧੭ ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੨੫/੧	੩੪੫੮੭੩	
੧੮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੧੮/੨	੪੨੯੦	
੧੯ ਡਾਕ ਖਰਚ	੪੦੨/੧	੩੫੬੦	
੨੦ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਹਰਿਆਣਾ	੮੪੬/੨	੧੮੮੧੨੨	
੨੧ ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੫੪੬/੨	੪੧੨੫੮੦੯	
੨੨ ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕ	੫੩੪/੨	੧੪੫੧੩੫੫੯	੧੦੦੦
੨੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਫੈਪੂਟੇਸ਼ਨ	੫੨੦/੨	੧੩੦੫੨੫	੫੦੪੬੪
੨੪ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ਆਮਦਨ	੧੩/੧		੨੨੨੮੦੯੩੫
੨੫ ਦਫਾ ੮੭ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ਆਮਦਨ	੯੮/੧		੧੮੬੦੫੩੯
੨੬ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੩੪੬/੧	੫੮੮੯	
੨੭ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੦੧੭/੩	੧੧੦੨੦੦੦	੨੨੦੨੪੬੭
੨੮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੧੩੭/੩	੯੯੯੦੦੦	੧੦੧੨੯੮੩੬
੨੯ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ	੨੪੧/੧	੬੪੨੧੩੫੯	੧੨੫੨੩੨

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

77

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੩੧ ਪੰਜਾਬ ਐੱਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੨੧੨੩	੧੫੮/	੮੨੯੪੬੬੦੮	੮੫੨੩੦੨੮੧
੩੨ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੫੨੪੪	੧੯੨੬/੪	੨੬੧੫੨੩੬੯	੨੨੨੦੨੨੩੬
੩੩ ਫੁਟਕਲ	੩੬੮/੧	੯੪੫੧੩	੯੬੧੭੨
੩੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੫੧/੧	੮੨੨੦੦੦੦	
੩੫ ਬੀਮਾ ਮੈਡੀਕਲਮ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੫੬/੧	੩੮੧੯੮੮੦	
੩੬ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੪੬੧੨	੧੨੦੪/੮	੫੦੩੮੦	੬੨੦੦੦
੩੭ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੧੩/੧	੩੧੨੩੪	
੩੮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੩੩੧/੧	੨੨੨੫੩੨੮	
੩੯ ਰੋਸ਼ਨੀ	੮੬੧/੨	੮੧੨੧	
੪੦ ਵਿਕਰੀ ਸਟਾਕ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੮੪/੧		੨੧੦੮
੪੧ ਸ/ਖਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੯੫੧/੨	੧੦੦੪੨੫੮	
੪੨ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੯੫੦੨੨੧੬੨੦੨੫	੧੬੬੧/੮	੨੩੬੯੧੯੩੨	੩੨੦੨੨੨੩੩
੪੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫ਼ਤਰ	੨੯੦/੧	੫੬੮੨੧	
੪੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੩੧/੨	੩੬੦੮੨੨	
੪੫ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤੱਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੮੨੮/੧	੨੨੪੮੮	
੪੬ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੮੨੨/੧	੮੬੮੫੦੮	
੪੭ ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੮੨/੧	੮੦੨੯੦	
੪੮ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫ਼ਤਰ	੨੯੯/੧	੯੬੦੨	
੪੯ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੧੦੫੦/੩	੨੫੯੦੦੦	
੫੦ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀ: ਕਾਲਜ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੮੯੫/੨	੧੦੦੦੦੦੦੦	
੫੧ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੮੨੬/੨	੫੦੦੦੦੦੦	੨੪੦੦੦੦੦
੫੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੮੨੯/੨	੫੦੦੦੦੦੦	੩੦੦੦੦੦੦
੫੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੪੩/੮		੮੧੫੯੨
	ਜੋੜ:-	੩੫੯੨੧੫੦੨੦	੩੫੯੫੦੦੮੪੫
	ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ:-	੮੬੧੧੪੦	੯੨੫੩੧੫
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੩੬੦੧੭੬੯੬੦	੩੬੦੧੭੬੯੬੦

ਸਹੀ/-

ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ ੨੦੧੯

ਸੀ: ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਬਾਹ	੬੮੭/੨	੨੩੨੦੦	੫੧੬੭੨
੨ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ	੧੪੦੦/੩		੩੦੨੦੦
੩ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੬੦/੧	੧੧੪੫੮੪	੧੧੪੫੮੫
੪ ਅਮਾਨਤ ਸੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੨੨/੧	੩੨੦੦੮੬੮	੩੪੧੧੧੪੪
੫ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੦੦੬੬੦੧/੦੧੧੨੨੫	੧੬੬੪/੮		੨੦੫੦੦
੬ ਆਡਿਟ ਡੀਸ	੫੬੩/੨		੨੦੫੦੦
੭ ਆਮਦਨ ਗੁ: ਗਜ਼ਟ	੧੬੮/੧		੨੩੪੦
੮ ਇਮਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਜਲੰਧਰ	੧੩੭੮/੩	੧੧੬੦੦	
੯ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ ਕੱਤੜਾ ਆਹਲਵਾਲੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੮੬੬੪/੧੨੬੩੦	੧੫੦੧/੮	੨੬੪੪	
੧੦ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਡੀਸ	੫੮੮/੨	੫੨੬੫੭੫	੩੬੪੬੩੧੨
੧੧ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੭੮੮/੮		੮੬੫੫੨
੧੨ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੬੮/੮		੧੨੩੧੮੬੦
੧੩ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੨੩੨/੧	੨੪੫੪੬	
੧੪ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੩੧੬੦੨੭	੧੬੦੨/੮	੨੨੫੦੩੧੦੬	੧੫੪੧੩੦੭੧
੧੫ ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ	੨੨੯/੧		੧੦੫੦੦
੧੬ ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਟਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੧੯/੧		੪੬੦੫੮
੧੭ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੩੬੩/੧	੭੬੩੦	
੧੮ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੨੦੨/੧	੧੩੨੦੯੨	੨੯੧੩੦੯
੧੯ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ, ਬੀਮਾ)	੭੮੮/੨	੨੮੬੨੯੪	
੨੦ ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ	੪੧੪/੧	੯੦੨੦੨	
੨੧ ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੬੫/੧	੧੧੬੨੨੫੧	
੨੨ ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੭੫/੧	੨੮੨੦੫੩	
੨੩ ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੫੬੫/੨	੬੫੦੦੦੦੦	
੨੪ ਚੜ੍ਹਤ ਗੌਲਕ ਗੁ:ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੩੯/੧		੯੯੭੫
੨੫ ਜਮਾਨਤਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੧੭੩੨/੮		੧੧੫੦੦੦੦
੨੬ ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੧੯/੨	੮੧੨੨	੧੨੫੮੨੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

79

ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)

੨੨ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫਤਰ	੫੦੫/੨	੧੪੪੦੫	੭੬੬੮
੨੮ ਡਾਕ ਖਰਚ	੮੦੩/੧	੧੯੯੨੪	
੨੯ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਕੁਝਕਸ਼ੇਤਰ ਹਰਿਆਣਾ	੮੮੨/੨	੨੪੧੯੮੦	
੩੦ ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੫੮੨/੨	੮੮੮੯੨੦	
੩੧ ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕ	੫੩੫/੨	੧੬੬੯੭੬੯੬	੫੯੨੫
੩੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ	੫੨੧/੨	੨੩੨੦੬੮	
੩੩ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ਆਮਦਨ	੧੫/੧		੪੧੫੨੯੧੭੬
੩੪ ਦਫਾ ੮੭ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ਆਮਦਨ	੧੧੨/੧		੧੮੨੧੬੦੦
੩੫ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੩੪੯/੧	੧੩੯੪੩੮੮	
੩੬ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੦੧੯/੩	੩੧੯੨੪੦੦	੫੩੯੧੦੮
੩੭ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੧੪੫/੩	੧੩੯੯੪੦੦	੧੦੦੯੧੭੨
੩੮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ	੨੪੨/੧		੪੨੬੯੮੨
੩੯ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੨੧੨੩	੧੫੫੩/੪	੧੦੨੮੩੪੨੪	੧੧੫੨੨੩੫੯
੪੦ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੫੨੪੪	੧੬੨੮/੪	੯੯੯੧੪੬੭	੩੪੪੮੨੦੦
੪੧ ਛੁਟਕਲ	੩੬੯/੧	੨੨੦੮੬	੨੦
੪੨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੪੬੧੨	੧੨੦੫/੪	੧੧੪੮੮	੬੨੫੦੦
੪੩ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੧੩/੧	੧੨੨੩੦	
੪੪ ਮੁਕਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੩੩੩/੧	੧੧੮੨੪੮੮	੪੨੬੯੦੨੪
੪੫ ਰੌਸ਼ਨੀ	੮੬੧/੨	੩੦੬੧੦	
੪੬ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ	੨੩੨/੨	੨੧੯੮੦੬	੧੫੦੨੮੭੬
੪੭ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੮੨੧/੨	੧੧੫੦੦੦੦	੮੪੦੦੦੦
੪੮ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੬੨੨/੨	੩੬੦੯੮	
੪੯ ਵਿਕਰੀ ਸਟਾਕ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੮੫/੧		੪੨੨੪
੫੦ ਸ/ਖਰਚ ਪ੍ਰਾਪਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੬੫੨/੨	੪੩੯੯੬੬	
੫੧ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਖਾਤਾ ਨੰ. ੯੫੦੨੨੧੯੭੦੨੫	੧੬੨੨/੪	੨੫੬੬੯੩੩੦	੧੬੨੨੨੨੫੯
੫੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੨੯੧/੧	੫੦੩੨੫	੫੦੨੮੧੬
੫੩ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੦੩/੨	੪੨੨੬੦੪	੧੦
੫੪ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਥਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੮੨੮/੧	੮੮੮੬੮	
੫੫ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੮੨੩/੧	੮੮੭੯੦੬	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ**80****ਚੇਤ (ਮਾਰਚ 2020)**

ਪੰਨ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ	੩੦੦/੧	੧੧੬੫੦
ਪੰਜ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੧੦੫੧/੩	੧੦੫੦੦੦
ਪੰਜ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ		
ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੮੨੯/੨	੫੦੦੦੦੦੦
ਪੰਜ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ		੩੦੦੦੦੦੦
ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੮੨੯/੨	੫੦੦੦੦੦੦
੯੦ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੪੩/੪	੧੫੨੦੩੨
ਜੋੜ:-	੧੨੪੪੧੫੯੯੨੩	੧੨੪੩੫੪੧੪੭
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ:-	੩੯੯੯੯੯੮	੮੬੧੧੪੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੧੨੪੪੧੫੯੯੭	੧੨੪੪੧੫੯੯੭

ਸਹੀ/-

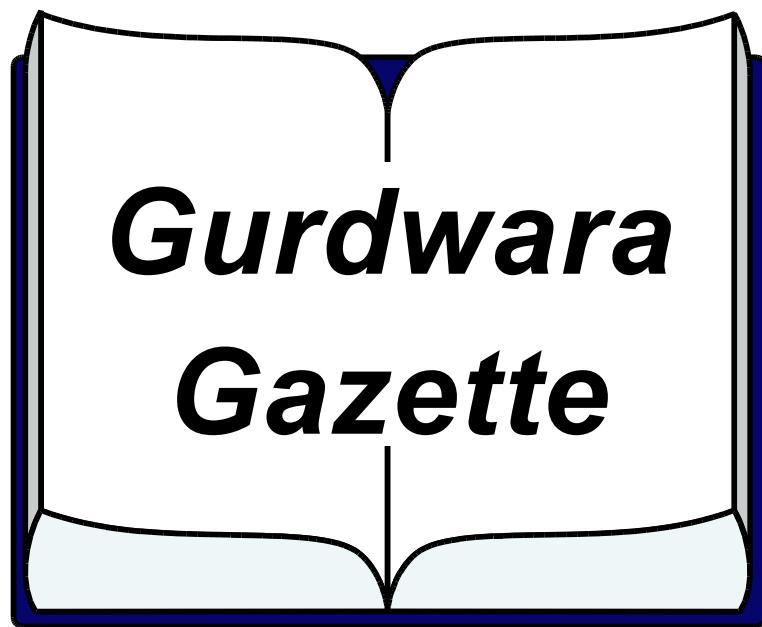
ਚੀਡ ਅਕਾਊਂਟਾਂ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ,

English Section

Editor : Manjit Singh
Associate Editor : Harbhajan Singh 'Vakta'

DAYS COMMEMORATING HISTORICAL EVENTS (16th March to 15th April)

19 March	Bhai Sohan Chand (brother of Bhai Mani Singh) got martyrdom in Battle of Nadaun.	(19-3-1690)
21 March	Akali Dal passed a resolution of 'Sikh State'.	(21-3-1946)
22 March	Third Shaheedi Jatha left Sri Akal Takht Sahib for Jaito.	(22-3-1924)
23 March	S. Bhagat Singh hanged to death in Lahore Jail.	(23-3-1931)
24 March	Indian Government's interference in Gurdwara Sahibs was condemned in Akali Conference held at Sri Anandpur Sahib.	(24-3-1959)
25 March	(a) Jathedar Mohan Singh Tur became the acting president of Shiromani Akali Dal. (b) S.G.P.C. passed a resolution of "Sikhs are a nation".	(25-3-1972) (25-3-1981)
27 March	Fourth Shaheedi Jatha left Sri Akal Takht Sahib for Jaito.	(27-3-1924)
29 March	(a) Sri Guru Angad Dev ji immersed with divine light. (b) Akali Dal renamed as Shiromani Akali Dal.	(29-3-1552) (29-3-1922)
30 March	Foundation of Sikh fort Ram Rouni (Amritsar) laid by the Sikhs.	(30-3-1747)
31 March	(a) Parkash Purb of Sri Guru Angad Dev ji. (b) Chief Khalsa Diwan submitted memorandum to the viceroy demanding for representative positions for the Sikhs in different councils and services..	(31-3-1504) (31-3-1911)
2 April	Bhai Prithpal Singh, who was brutally beaten by the police during Guru-Ka-Bagh agitation, died in Guru Ramdas Hospital.	(2-4-1924)
4 April	(a) Sikhs visited Sri Nankana Sahib with black turbans and started enrollment for Akali Dal. (b) 24 Sikhs killed by police during peaceful 'Rasta Roko' agitation.	(4-4-1921) (4-4-1983)

5 April	Sikhs decided to commemorate 21st February as martyrdom day of the martyrs of Sri Nankana Sahib.	(5-4-1921)
6 April	Punjab Government banned 'Punjabi Suba' slogan in Amritsar district.	(6-4-1955)
12 April	(a) Fifth Shaheedi Jatha left Sri Akal Takht Sahib for Jaito. (b) In a meeting of Nehru and Master Tara Singh, a pact was signed that Indian Government would not interfere in Sikh religious affairs.	(12-4-1924) (12-4-1959)
13 April	(a) Sri Guru Arjan Dev ji started digging of Sarover at Tarn Taran. (b) English government killed hundreds of innocents at Jallianwala Bagh, Amritsar. (c) Punjabi language became official language at the secretariat level in Punjab.	(13-4-1590) (13-4-1919) (13-4-1968)
14 April	(d) Sant Harchand Singh Longowal became the acting president of Shiromani Akali Dal.	(13-4-1976)
	(a) Civil disobedience movement launched in Punjab. (b) Government banned visitor meeting to the Sikh prisoners of Jodhpur (Rajasthan).	(14-4-1930) (14-4-1986)

■

ਸੈ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ
ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਣ ॥

(ਪੰਨਾ ੪੭੩)

In continuation with the last edition:

Asht Ratnas- Eight Eminent Sikhs

-S. Surjit Singh 'Gandhi'

We are taking pleasure while publishing these contents from the book '*History of the Sikh Gurus*' by S. Surjit Singh Gandhi former Head of Sikh History Research Board (SGPC).

BHAI MANI SINGH

Bhai Mani Singh, one of the galaxy of the eminent Sikhs of the Guru period and the later Mughal period, was born on March 10, 1644 A.D. at Alipur, District Muzaffar Garh to Mai Das and his wife Mudri Bai. Much is not known about his childhood but one thing is almost certain that his sensibilities were shaped by the environment which was essentially Sikh because of the deep faith of his parents and brothers in Sikhism. According to Bhat Vahis Talauda Bhai Mani Singh's grandfather Ballu ji had died at Amritsar in A.D. 1634 fighting against the Mughal forces on behalf of Sri Guru Hargobind Sahib. In A.D. 1654, it was for the first time that he got chance to have the first contact with Sikh movement when he was taken by his father to Sri Guru Har Rai Sahib at Kiratpur. Sri Guru Har Rai Sahib's piety, his hallowed personality and his meaningful utterances moved him so much that his heart began to overflow with devotion for the Guru. Henceforth, he began to serve the Guru and his successor in various capacities. At the age of fifteen, he got married to Sato Bai, the daughter of celebrated Lakhī Shah who, later on cremated the headless body of Sri Guru Tegh Bahadur ji at big personal risk.

Shortly after marriage, he, along with his elder brothers, Dayala ji and Jetha ji came to Kiratpur. The way he conducted himself at Kiratpur was at once impressive and expressive of his love for the cause. He, unhesitatingly and regularly cleansed the utensils in the kitchen, served meals to the people and listened to the instructions of the Guru. This being so, he rose in the estimation of the Guru. The Sikhs also began to adore him.

At the Joyoti-Jot of Sri Guru Har Rai Sahib, Bhai Mani Singh decided to stay

on at Kiratpur to serve Sri Guru Harkrishan Sahib ji, the successor to Sri Guru Har Rai Sahib ji. According to the author of Shahid Bilas, he was one of the privileged few who accompanied Sri Guru Harkishan Sahib to Delhi. He served the Guru to the best of his capacity and capability till the Guru passed away (March 30, 1664).

When Sri Guru Tegh Bahadur ji was executed at Delhi in A.D. 1675, Bhai ji was at Sri Anandpur Sahib with Sri Guru Gobind Singh ji. He saw for himself the deputation of sixteen Kashmiri Brahmins supplicating the Guru Tegh Bahadur Sahib to save them from the onslaught of Aurangzebian communal imperialism. He also witnessed the preparation of the Guru to go to Aurangzeb probably to make him understand the futility of his stand vis-a-vis the non-Muslims. He also experienced the agony when, in response to the order of the Mughal authorities, the Guru was arrested at Malikpur Rangharan and taken to Sirhind where from, after four months of imprisonment, he was re-moved to Delhi. Bhai Mani Singh ji put up with all this full with equanimity.

Up to this time, Bhai Mani Singh had known fully the different facets of the Sikh movement, its rationale, its Mughal authorities. Besides this, he had equipped himself to be classed as first rate scholar. He had acquired knowledge of Sikh scriptures by attending regularly the congregations to be addressed by Sri Guru Har Rai Sahib ji and Sri Guru Tegh Bahadur Sahib ji. He had the mastery of the language such as Braj Bhasha, Panjabi and Sanskrit. He also learnt military tactics, handling of weapons and management of men during battles. According to Sewa Singh,¹ he was also a great warrior.

Sri Guru Gobind Singh ji loved Bhai Mani Singh and assigned him those tasks which involved high degree of responsibility. In 1678 A.D. Bhai ji was asked to prepare copies of Adi Granth, the task which was obviously important because firstly its fulfilment was sure to deal a heavy blow to the prestige of Dhir Mal who was in possession of the original copy and was unwilling to loan out to Sri Guru Gobind Singh, and secondly if the word of the Guru was precious, the Guru must at offer them the opportunity to be in tune with it. Thus at the age of thirty-five, Bhai ji emerged as a great scholar, poised to undertake the important job of preparing copies of Adi Granth.

Bhai Mani Singh accompanied Sri Guru Gobind Singh ji to Nahan in A.D. 1687. According to Shahid Bilas the Bhai was one of the important poets of the Guru's court.

Bhai ji had the privilege of accompanying Sri Guru Gobind Singh ji when he

went to Dehra Dun on the seventeenth day after the death of Ram Rai to condole with Panjab Kaur, the wife of Baba Ram Rai. Next year, the Guru sent fifty elect Sikhs to attend the function in connection with the death anniversary of Ram Rai. One of the fifty Sikhs was Bhai Mani Singh.

In A.D. 1691, Sri Guru Gobind Singh ji appointed him as his Dewan, in which capacity he had to attend to variegated duties. Inspite of his pre-occupation with the work of Dewan, he was very regular in giving discourses to convey the meaning of hymns of the Guru sahib. It appears that his method of the transmission of the utterances of the Guru was proved to be so effective that, in course of time, a definite school of the Sikh thought, popularly known as Giani Sampardai (Giani School of thought) emerged. In 1699 A.D., On the occasion of the creation of the Khalsa, after the five beloved ones, Bhai Mani Singh received baptism from Sri Guru Gobind Singh and became Bhai Mani Singh. Bhai ji's five sons were also initiated into the order of the Khalsa by administering Amrit to them.

Amritsar had long been in the hands of the rival Sodhis. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib had not been allowed to enter the Harmandir Sahib. When in A.D. 1699. Sri Guru Gobind Singh ji sent out several batches of the Sikhs to preach the Khalsa way (Sainapat, Sri Gur Sobha 48) Bhai Mani Singh was commissioned to take over the Harmandir sahib. He soon made Amritsar the centre for the Khalsa. According to Sewa Singh, he discarded much that was made vogue in Harmandir Sahib by the rival Sodhis to strengthen their own cause, According to Sodhi Darbari,² except regarding Prithi Chand, Meharban and Harji as the sixth, seventh and eighth Guru ji, no other change in the routine programme of Harmandi Sahib was made by the Sodhis.

Bhai Mani Singh ji used to come to Sri Anandpur Sahib off and on along with Sangat to be enlightened by the tenth Guru Sahib himself. On the eve of the first battle of Sri Anandpur Sahib (1st September, 1700) Bhai Mani Singh who was with the Guru was asked to take part in the ensuing battle. His son Bachittar Singh and Udey Singh also participated in the battle. Vir singh Bal in his book "Singh Sagar Chapter 11" says that the Guru called Bhai ji, gave him sword, shield and arrows and sent him to the battle-field. In this battle, Bhai ji as also his three sons showed remarkable valour.

When hill chiefs were despaired of capturing Sri Anandpur Sahib, they appealed to the Guru's sense of chivarly by requesting him to leave Sri Anandpur Sahib to them as gao-bhet, that is, the food for the cow. The Guru ji left Sri Anandpur Sahib

and established himself at Nirmoh. But Raja Bhim Chand threw to winds all the promises and assisted by Wazir Chand attacked the Guru. A fierce battle took place. All his sons³ played their part well. The Guru felt pleased at their performance and honoured them by awarding them a special letter of appreciation (Hukamnama).⁴

At the time of evacuation of Sri Anandpur Sahib by Sri Guru Gobind Singh in December 1704, Bhai Mani Singh followed the Guru. When on the bank of river Sarsa, the Guru Was suddenly attacked at night by Mughal forces, all were scattered in different sides. The Guru's mother and his two youngest sons went in one direction. The Guru's wives, Mata Sundari ji and Mata Sahib Kaur followed another route. Bhai Mani Singh immediately joined the ladies. He led them along the bank to a distance where they changed their clothes to give a look of peasant-women. Thus disguised, he led them across the river the following day when the flood water had subsided. He guided them to Ambala. His aim in was to take them to Nahan, the capital of the friendly Raja in whose territory the Guru had spent three years at Paonta Sahib. But since the streams enroute were flooded on account of heavy rains, he made straight to Delhi, and posing himself as a Muslim stayed in Matya Mahal, a purely Muslim locality even upto now out of sheer necessity for security.

When he got wind of the Guru's station at Talwandi Saboke, now called Damdama Sahib, he along with Guru's wives reached there and contributed his best to the process of the reorganisation of the Khalsa as also to the literary activities conducted at the instance of the Guru himself.

Having spent one year and a half at Damdama Sahib the Guru decided to leave for the Decan to see Aurangzeb. Bhai Mani Singh was one of the few Sikhs who accompanied the Guru.

At Baghaur⁵, the Guru learnt that the emperor was no more. He changed his programme and turned towards Delhi. He joined the new Emperor, Bahadur Shah, at Agra in July 1707. Mata Sundari ji was left in Delhi, while Mata Sahib Kaur accompanied him. Bhai Mani Singh remained in attendance upon the Guru.

Sri Guru Gobind singh ji passed away at Nander on october 17, 1708. Bhai Mani Singh ji was present there. He escorted Mata Sahib Kaur to Delhi where she lived with mata Sundari ji for the rest of her life.

Shortly afterwards, Bhai ji returned to Amritsar with secific purpose of relieving the Sikhs of the sadness which had gripped them because of the death of their Guru Sahib. Bhai ji assuaged them, encouraged them and revitalised them. The method employed to his purpose was to make them realise their own greatness and the

greatness of the Guru ji by relating to them the stories of the heroic efforts of the Gurus to fight the evil. On the Baisakhi day in 1709, Bhai ji not only ensured a huge gathering by issuing letter far and wide but also he made incumbent on himself that they should be apprised of the latest development.

In April 1709, Bhai Mani Singh had to fight against Chaudhri Deva who was commanding Mulkias and his own force. The cause of the battle was that one Ramu Mal follower of Sodhi Niranjan picked up a quarrel with the Sikhs over a trifle and to prove his superiority he approached Aslam Khan the Nazim of Lahore who ordered Har Sahai, the faujdar of Patti to punish the Sikhs. Har Sahai at once proceeded to implement the order but was killed by Tara Singh Van in an encounter. Ramu Mal's father Chuhar Mal again approached the Nazim. He sent Chaudhri Deva to punish Sikhs. Bhai Mani Singh and the Sikhs fought to bravely that the enemy had to flee from the field. The victory of Bhai Mani Singh exploded the myth of the invincibility of the Mughal rule. This thing created new confidence among the Sikhs.

When Baba Banda Singh Bahadur, piqued up at the murderous assault on Sri Guru Gobind Singh ji and goaded by the desire to consummate the ideals of Sikhism declared open defiance of the Mughal authority, the Government reacted to it and took stringent measures against the Sikhs. Many Sikhs who were putting up with Bhai ji⁶ at Harmandir sahib left him out of fear of the wrath of the government. Bhai ji, however, remained unshaken and continued to do his duty at Harmandir sahib as assiduously as he used to do earlier.

In 1714-15, Bhai ji undertook proselytizing tour of the District Jhang of Panjab. He sojourned for sometimes at village Baga-Wala at the place where now Gurdwara Sahib 'Nanaksar' stands and related the story of Sri Guru Hargobind Sahib. Shortly after, Bhai ji returned to Amritsar.⁷

The defeat and execution of Baba Banda Singh Bahadur adverse effect on the body-social of the Sikhs. The Khalsa were divided between the 'Bandai' who wished to deify Banda Singh and 'Tat Khalsa' who while revering the memory of their leader, disapproved of the attempt to apotheosize him. The differences between the two groups found expression in the matters of trivial detail, but, as is usual with frustrated people, the trivialities assumed unwarranted importance. This led to squabbling and then an open fight to gain control over the Harmandir Sahib Amritsar. The position became serious. Bhai Mani Singh ji was then incharge of Harmandir Sahib. He decided the case in a simple way. On two pieces of paper he wrote the words 'Tat Khalsa' and 'Bandai Khalsa'. The papers were rolled up into a ball and

thrown into the holy tank of Har ki Pauri. The paper bearing the name Tat Khalsa came up the water first and the holy places were immediately handed over to 'Tat Khalsa'. The fact that Bhai ji prevailed upon the aforesaid warring groups to agree to the solution as stated above bears eloquent testimony to the deft handling of the delicate issues and speak volumes of his understanding of men and matters.

During those years and after, the unflinching faith which Bhai Mani Singh showed in the Guru's mission served as a source of inspiration and encouragement to others. He reassured the Sikhs that there was no cause for anxiety, because the message of Sri Guru Nanak Dev ji had a divine sanction behind it and was therefore imperishable. He looked to the future for a new dawn of Sikh power, thus dispelling the despondency into which the followers of Sri Guru Gobind Singh ji had fallen after A.D. 1716.

As has been in the foregoing passages, Bhai ji was a brave soldier and had taken part in the battles of Bhangani, Nadaun and Sri Anandpur Sahib. From this experience arose his altitude and philosophy of resistance. The attainment of sovereignty and the establishment of just rule was the mission of the Khalsa Panth. Bhai ji vouchsafed that this was laid down by the Guru himself and willed by God⁸. In order to hasten the liquidation of the Mughal rule, the Khalsa must seriously take to 'Danga', a short of a Guerrilla warfare as the most effective method of resistance suited to a numerically inferior people. The objective of the Khalsa was the acquisition of sovereign status. Possessed of this belief, the Khalsa Panth refused to identify itself with the existing state and cheerfully made sacrifices with the hope of establishing their own independent power.

Obviously, Bhai Mani Singh ji's activities could not be tolerated for long by the existing political establishment whose head was Zakariya Khan. In 1733, the leaders of the Sikhs met at Akal Takht Sahib to decide whether or not they should accept the offer of Jagir from the Government. In the course of discussion one significant argument was put forth which was that the Khalsa being sovereign by the grace of their Guru ji and God could not accept such an offer from a power which they did not recognise. This argument clearly reflected the philosophy of Bhai Mani Singh. In all probability, the matter was reported to Zakriya Khan who must have been angered at this.

The writing on the wall in the case of Bhai ji was clear, but Zakriya took his own time.

The Mughal Government of Lahore had strictly forbidden Sikhs to visit Amritsar

and bath in the holy tank. On all sides of the city, strong contingents were posted to arrest Sikhs approaching their sacred shrines.

In October 1734, just before Diwali, Bhai Mani Singh applied to the Government that the Sikhs might be allowed to attend the Diwali fair for a tribute of Rs. 5000. Permission was granted, but the real object of the Government was to destroy the Sikhs en-bloc. Bhai Mani Singh ji, ignorant of this, sent messages all over the Panjab inviting the Sikhs to celebrate the Diwali fair. Soon after, Bhai ji sensed the nefarious designs of the Government and informed the Sikhs not to visit Amritsar on the Diwali Day.

No fair was held and no offerings came. Bhai Mani Singh who had planned to pay five thousand rupees out of the offerings could not do so, nor had he any other source of income to make payment. The Government demanded the promised fee. Bhai Mani Singh blamed the Government for not allowing the Sikhs to assemble on the Diwali day. The Government arrested him in 1734 and took him to Lahore. The Qazi pronounced the judgement and he was cut to pieces limb by limb.

Bhai Mani Singh ji's martyrdom furthered the cause for which he had been patiently labouring throughout his life. His idea that the Khalsa must possess sovereign power received baptism of martyr's blood and became part of the psyche of the nation.

References:

1. Refer to Shahid Bilas by Sewa Singh edited by Giani Garja Singh.
2. Guru Prithi Chand Gur Bansawali, p.7.
3. Gur Pratap Suraj Granth, Rut 4, Ansu 45.
4. The Hukamnama is in the custody of Giani Garja Singh.
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਬਿਚੜ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਅਨਿਕ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ। ਇਹ ਇਕ ਮਾਈ ਦਾਸ-ਵੋਇ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਰਮ ਰਖੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪੁੜ੍ਹ ਫਰਜੰਦਹ ਖਾਨ ਜਾਦ ਹੋ। ਤੁਸਾਂ ਉਪਰ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਸਭ ਵਰਤਾਰੇ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਰਮ ਹੋ। ਹੋਰ ਕੌਡੀ ਦਮੜੀ ਪੈਸਾ ਧੇਲਾ ਰੁਪੈਆ ਰਛਿਆ ਦਾ। ਜੋ ਅਸਾਨੂੰ ਦੇਹਿਗਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਪੁੜ੍ਹ ਫਰਜੰਦ ਹੈਸਿ। ਹਿ ਖਾਂ ਪੁਤਾ ਦਾ ਵਾਦਾ ਵਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਚ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰੋਗੇ ਤੁਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਦਰਗਾਹਿ ਥਾਇ ਪਵੈਗੀ। ਤੁਸਾਂ ਉਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਛਿਆ ਕਰੇਗਾ।
5. According to Shahid Bilas by Sewa Singh, Bhai ji returned to Amritsar from Baghaur.
6. This information has been culled from the letter which Mata Sundari ji received on April 1710 (22 Baisakh)
7. The exact date of the return of Bhai ji to Amritsar is not known.
8. Gur Bilas Patshahi 6, pp. 76, 128, 280, 288, by Sohan.

Conti....

ਮੈਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਜਮ ਦੋਰਾਨ ਪ੍ਰਮੁਖ ਸ਼ਬਦੀਆਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ,
ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਲ, ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਲੋਆਹਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੋਵਾਲ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੂਰਕੋਹਨਾ, ਸ. ਤਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਾ,
ਬਾਬਾ ਥੋਲੂ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਤੇਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (27 ਫਰਵਰੀ)

ਗੁਰਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਥਾਨਕ ਸਿੰਹੰਦ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ,
ਸੁਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਲ ਤੇ ਆਂਡੀਂਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਲੋਆਹਾ। (28 ਫਰਵਰੀ)

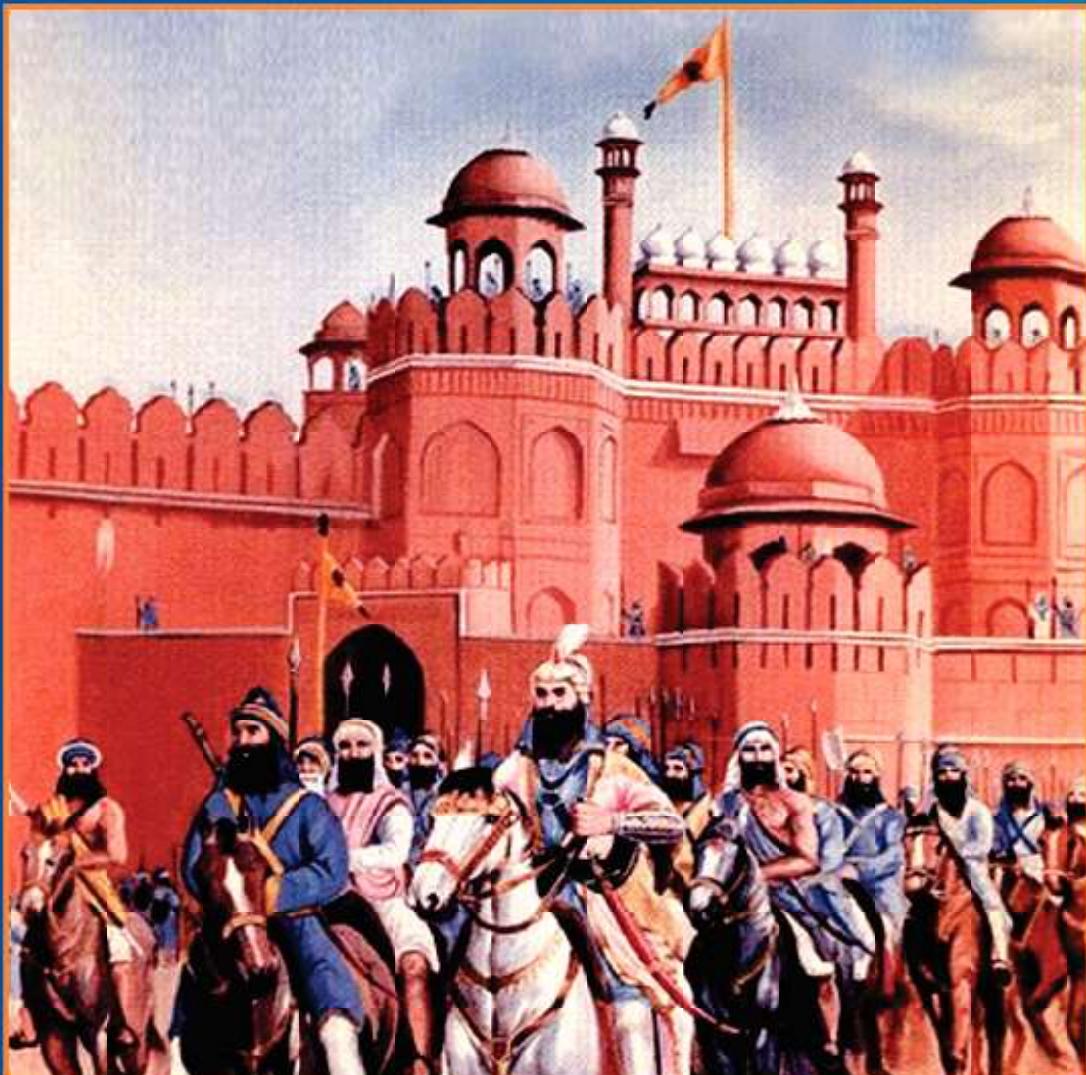
Regd. with the Registrar of Newspapers of India at No. 88/57.

Postal Registration No. ASR/0323/2018-20

Without Pre-payment of Postage under License No. PB/R-002/2018-20 Valid upto 31-12-2020

Monthly **GURDWARA GAZETTE** March 2020

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar.

ਜਥੇਤਾਰ ਬਖੈਲ ਸਿੰਘ ਜਿਸਨੇ ਲਿੱਲੀ ਦਾ ਲਾਲ ਕਿਲਾ ਢਤਹਿ ਕਰ ਕੇ
ਸ਼ਾਹਮਾਲੀ ਕੇਮਰੀ ਨਿਯਾਨ ਫੁਲਾਇਆ

Printed and Published by Manjit Singh for Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar, Printed at Golder Offset Press, Gurdwara Ramgarh Sahib, Sri Amritsar. Published at SGPC office, Teja Singh Samundri hall, Sri Amritsar on 16-03-2020